

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXVIII. № 15-18 (серпень-вересень) 2021

Прочитайте:

- ❖ З діяльності депутата
Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ Сім висловів, які Ісус проголосив
на хресті
- ❖ Про інших апостолів
- ❖ Вітаємо ювілярів: Івану Ковачу – 75
Віктору Сердинчуку – 80
- ❖ Материнська любов – Королева
людської любові
- ❖ Трафунки всілякі з Буковини
- ❖ Балківський американець
- ❖ Літня школа у Балківцях

Добрий день, Україно моя!

Струмок серед гаю, як стрічечка.
На квітці метелик, мов свічечка.
Хвилюють, малюють, квітують поля –
Добридень тобі, Україно моя!

Павло Тичина

Стадія розгляду проєктів, поданих АТО Копашиль на фінансованих через НПМР II

Механізми допомоги, розроблені румунською державою, є єдиними джерелами підтримки примарій невеликих сіл, які таким чином можуть розробляти проєкти на підтримку громадян, покращуючи їх рівень життя.

Одним з таких надзвичайно важливих механізмів є Національна програма місцевого розвитку (НПМР I та II), що зуміла покращити якість життя, особливо в сільській місцевості. Однак ця програма має низку недоліків, особливо в розділі комунікації з АТО, які подали проєкти. Наприклад, деякі примарії, які подають проєкти на фінансування, отримують мало інформації про стадію оцінки, фінансування і навіть впровадження.

Подібна ситуація спостерігається й у селі Копашиль Караш-Северінського повіту, примарія якого подала на фінансування через НПМР II три проєкти, а після завершення процесу оцінки не отримала жодної інформації про їх фінансування. З огляду на це, відповідно до Регламенту Палати депутатів, Микола Мирослав Петрецький попросив міністра розвитку, громадських робіт та адміністрації Оттіло Чеке письмово повідомити про стадію проєктів, поданих АТО Копашиль.

VI-й фестиваль рибного борщу в Суліні

30-31 липня Тулчанська філія Союзу українців Румунії організувала у Суліні VI-й фестиваль рибного борщу.

У заході, спрямованому на популяризацію традиційних українських кулінарних рецептів, взяли участь члени місцевих організацій СУР у селах Караорман, Кілія Веке, Чукурова, Крішан, Фінтина Маре, Летя, Мурігйол, Пардіна, Суліна, Теліца та Тулча, а також численні гості.

Зірками заходу стали казани з рибним борщем, приготуванням кожної командою у своєму стилі, а також інші традиційні страви: пироги, фрикадельки, смажена риба.

Після дегустації приготовлених страв вокальні колективи місцевих організацій СУР порадували присутніх яскравою програмою українських пісень.

«Задунайська Січ» на XVI-му Фестивалі Міжетнічного Тижня у Тулчі

26 липня ансамблі «Задунайська Січ» – дорослі та «Задунайська Січ» – молодь, Тулчанської філії Союзу українців Румунії взяли участь у XVI-му Фестивалі Міжетнічного Тижня, організованому Центром EUdivers, Тулчанською повітовою радою, Фондом молоді повіту Тулча та Асоціацією психологів-підприємців цього повіту.

Концерт, що відбувся на сцені на Громадянській площі в центрі м.Тулча, запропонував глядачам адаптацію оповідання «Сорочинський ярмарок», поставленого Асоціацією Європейський центр різноманітності.

Ансамбль «Задунайська Січ» – дорослі виконав кілька старовинних українських пісень, а молодіжний колектив «Задунайська Січ» завершив виставу традиційними українськими танцями.

Зустріч з новим вікарієм УПР в Румунії Миколою Лауруком

У понеділок, 9 серпня, голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький мав зустріч з новим вікарієм Українського православного вікаріату в Румунії отцем Миколою Лауруком. Користуючись нагодою, голова СУР приві-

тав його з призначенням на нову посаду та запевнив у повній підтримці у справі зміцнення та збереження української духовності в Румунії.

Під час зустрічі були обговорені пріоритети Вікаріату та важливість викладання релігії у школах, для духовного становлення дітей у населених пунктах, де більшість мешканців складають українці. Вони також обмінялися думками щодо важливості продовження співпраці між Союзом українців Румунії та Вікаріатом для підтримки української православної церкви у Румунії.

Микола Мирослав Петрецький представив отцю Миколі Лауруку кроки, вжиті з позиції пред-

ставника української меншини для вирішення питань, про які повідомили представники Українського православного вікаріату в Румунії.

У свою чергу, новий вікарій подякував за привітання та постійну підтримку, яку СУР надає церковним установам, особливо за доведення до відома центральних та місцевих органів влади усіх проблем, про які повідомляють представники Вікаріату, у пошуку найбільш оптимальних рішень.

Отець Микола Лаурук представив пріоритети Вікаріату на поточний рік, а також нагальні питання, для вирішення яких попросив підтримку СУР.

Український православний вікаріат, – це адміністративно-територіальна одиниця, канонічно залежна від Румунського Патріархату, створена для забезпечення потреб українських православних вірян, які проживають у Румунії. Вони беруть участь у службах, які проводяться українською мовою українськими священиками або такими, які володіють українською мовою. Зараз Вікаріат має осередок у місті Сірету Мармаціей Марамуреського повіту та охоплює вірян з північної частини країни (Марамуреш, Трансільванія, Крішана, Банат).

У 1952 році Український православний вікаріат був перетворений на Український православний деканат, що діяв у селі Поляни Марамуреського повіту під юрисдикцією Клузької православної єпархії, отримуючи фінансову підтримку від Румунського Патріархату. Після 1989 року Рішенням Священного Синоду № 1432/12 лютого 1990 р. було відновлено Український православний вікаріат, який канонічно підпорядковується Румунському Патріархату.

Престольне свято української церкви Святого Пантелеймона у селі Кривий

8 серпня Марамуреська філія Союзу українців Румунії у партнерстві з Українською православною парафією села Кривий Марамуреського повіту організувала святковий захід з нагоди престольного свята православної церкви Святого Пантелеймона у цьому селі, в якому більшість населення складають українці.

Святу літургію з нагоди празника відслужили вікарій Українського православного вікаріату в Румунії, отець Микола Лаурук, настоятель церкви Петро Рахован та священники Іван Курак (Львів, Україна), Адріан Вішован (Поляни I), Дмитро Курак (Поляни II), Юліан Шанта (Поляни III), Гурій Бочкорек (монастир Рускови), Георгій Хашар (Луг

над Тисою), Ілля Саву (монастир Гера-Петрова).

У заході взяли участь: голова Союзу українців Румунії і депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Марамуреської філії СУР Мирослав Петрецький, селищний голова Кривого Іван Микулайчук, заступник голови Степал Град, місцевий радник СУР Іван Рекало, голова місцевої організації СУР у Реметах Василь Пасенчук, а також численні члени місцевої організації Союзу українців Румунії.

Згідно з угодою про співробітництво між українською православною церквою Святого Пантелеймона та Марамуреською філією СУР, остання забезпечила всю підтримку, необхідну для проведення заходу в найкращих умовах. Серед іншого були надані система підсилення звуку, фото-відео послуги, а також гарячий обід для гостей та парафіян.

Зустрічі українських письменників Румунії з читачами у Тулчі та Суліні

Комісія з питань культури Союзу українців Румунії нещодавно організувала дві зустрічі українських письменників Румунії зі своїми читачами у Тулчі та Суліні. Захід був проведений для популяризації та висвітлення української культури та літератури у румунському просторі.

У четвер, 29 липня, в осередку Тулчанської філії СУР відбувся круглий стіл, на якому було представлено літературно-видавничу діяльність Союзу українців Румунії.

У ньому взяли участь: голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький, перший заступник голови СУР Василь Пасенчук, генеральний секретар СУР Люба Ірина Горват, члени Ради СУР, письменники Михайло Гафія Трайста та Віргілій Ріцко, редактор часопису «Вільне слово» Роман Петрашук, тулчанські письменники та члени Тулчанської філії СУР.

У своєму вступному слові депутат Микола Мирослав Петрецький підкреслив важливість таких зустрічей та привітав роботу Комісії з питань культури СУР.

Редактор газети «Вільне слово» Роман Петрашук представив доповідь про роль сурівських публікацій, письменник Віргілій Ріцко розповів про себе і про книги, видані за підтримки СУР. Зустріч завершилася поетичним читанням, за участі поетів Елени Нитки, Йоана Георгіце та Михайла Гафії Трайсти.

У п'ятницю, 30 липня, делегація Комісії з питань культури СУР зустрілася з українськими читачами міста Суліни та інших організацій Тулчанської філії.

Під час зустрічі відбулася презентація автобіографічного роману «Музей моїх спогадів» письменника, українського походження, Маріуса Чікірми з с.Пардіни.

Завершився захід поетичним читанням творів Тудорела Чоботару та Михайла Гафії Трайсти.

Культурно-релігійний захід «Релігійна ідентичність українців»

У селі Дарманешти Сучавського повіту відбулася культурна акція «Релігійна ідентичність українців», проведена за підтримки Союзу українців Румунії та за участі голови СУР, депутата Миколи Мирослава Петрецького та голови Сучавської філії СУР, інспектора Іллі Саучука. Храм у святковому вбранні та парафіяльний священик Михайло Кобзюк, як організатор заходу, створили надзвичайну атмосферу, в якій релігія та культура зближують людей, духовно їх підносять, коли вони смиренно моляться.

На свято святого пророка Іллі Тесвітянина стало традицією проводити двомовне богослужіння кількома священиками, а віряни прихо-

(Продовження на 4 стор.)

РОБОЧА ЗУСТРІЧ З ГОЛОВОЮ МАРАМУРЕСЬКОЇ ПОВІТОВОЇ РАДИ ЙОНЕЛОМ БОГДАНОМ

Депутат Микола Мирослав Петрецький наприкінці липня провів робочу зустріч з головою Марамурської повітової ради Йонелом Богданом, з яким обговорив низку аспектів, що становлять інтерес для української громади в повіті Марамуреш.

Основною темою дискусії було забезпечення належних умов функціонування педагогічного ліцею ім. Тараса Шевченка у м. Сігету-Мармаціей, єдиного в Румунії навчального закладу, в якому всі предмети викладаються українською мовою. Були представлені проблеми, з якими стикається ліцей: плачевний стан будівлі (дірки в стелі, відпала штукатурка), правовий статус та великі витрати на утримання приміщення, в якому працює ліцей.

Голова Марамурської повітової ради пообіцяв виділити кошти на ремонт ліцею імені Тараса Шевченка, наголосивши на необхідності вирішення правового статусу будівлі, в якій діє навчальний заклад, з тим щоб дозволити повітовим та місцевим органам влади провести невідкладні ремонтні роботи.

Микола Мирослав Петрецький порушив і тему церков, підпорядкованих Православному українському вікаріату в Румунії з центром у м. Сігету Мармаціей. Він представив ситуацію в деяких парафіях, які не мають усієї необхідної інфраструктури для здійснення літургійних богослужінь в повній безпеці для парафіян та потребують для цього додаткових коштів. Крім того, в окремих парафіях священники хочуть створити соціально-благодійні установи, але такі проекти не можуть фінансуватися Державним секретаріатом з питань культів.

У зв'язку з цим представник українців у Парламенті Румунії попросив підтримки Марамурської повітової ради, яка може бути надана через Православний український вікаріат, з уникненням політизації цього питання. Йонел Богдан заявив, що повітова рада готова підтримати Православний український вікаріат, маючи спеціальний фонд з підтримки церков у розмірі 1 млн. лейв і ця сума буде розподілена між усіма парафіями в повіті.

Так само було обговорено стан низки повітових доріг, які перетинають населені пункти, в яких проживають українці, та ситуацію каплиці, побудованої Реметською парафією, а також можливі шляхи вирішення відповідних проблем.

РОБОЧА ПОЇЗДКА ДО УКРАЇНСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ У ПОВІТІ ТУЛЧА

З 26 липня по 1 серпня депутат Микола Мирослав Петрецький здійснив поїздку до Тулчанського повіту, в якому зосереджена чисельна українська громада. На порядку денному поїздки були зустрічі з головою Тулчанської повітової ради Хорією Теодореску, державним адміністратором повіту Тулча Дмитром Мерджані, представниками місцевих органів державного управління, членами тулчанської філії Союзу українців Румунії та місцевих організацій СУР у населених пунктах Крішан, Караорман, Летя, Мурігіол, Тулча, Верхній Дунавець та Суліна.

З діяльності депутата

МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

Під час дискусій було розглянуто багато питань, які стоять перед населеними пунктами, в яких компактно проживають українці, такі як: брак лікарів, збитки, заподіяні дикими тваринами в дельті Дунаю, брак транспортних засобів, замулення каналів, проблеми тваринництва, відсутність спеціально обладнаних місць для швартування човнів місцевих жителів тощо. Микола Мирослав Петрецький представив низку проєктів, які СУР планує здійснити у партнерстві з місцевими органами державної влади.

Представник українців у Палаті депутатів був приємно вражений тим, що деякі проблеми, які він порушував у минулому з посади депутата, були вирішені компетентними установами, зокрема йдеться про створення посади медсестри у селі Караорман, забезпечення транспорту для перевезення учнів з Леті, зменшення шкоди, заподіяної дикими тваринами, оснащення шкіл у місцях компактного проживання українців.

З цієї нагоди Микола Мирослав Петрецький подякував представникам місцевих органів державної влади за їх підтримку та допомогу, у тому числі щодо реалізації проєктів СУР для мешканців повіту Тулча.

У свою чергу, представники Тулчанської повітової ради подякували за допомогу, надану етнічним українцям у дельті Дунаю та за підтримку місцевої влади під час пандемії.

ПОЇЗДКИ ДО ПОВІТІВ ТІМІШ І КАРАШ-СЕВЕРІН

Теж у серпні Микола Мирослав Петрецький здійснив поїздку до Тіміського повіту, під час якого мав зустріч з префектом Золтаном Неметом та заступником голови Тіміської повітової ради Крістіаном Мошем. Під час дискусій було розглянуто ряд питань у зв'язку з українською меншиною в регіоні, з наголосом на покращенні рівня життя, діяльності в освіті, релігії та здоров'ї.

Він привернув увагу своїх співрозмовників до проблем забезпечення права володіння нерухомістю жителям села Штюка Тіміського повіту, водночас висловлюючи свою готовність підтримати повітову та місцеву владу на парламентському рівні шляхом ініціації змін до законодавчих актів про право власності та володіння.

Депутат підкреслив важливість підтримки духовної та соціальної діяльності українських церков у повіті, підкресливши, водночас,

необхідність оснащення та ремонту шкіл, в яких викладається українська мова.

Під час поїздки до західної Румунії він мав зустрічі з мешканцями та мерами міст Бетгаузен та Бирна Тіміського повіту, Копешиль Караш-Северинського повіту, з вчителями тіміського регіону, а також з місцевими обранцями СУР в обох повітах. Основними темами, які були порушені під час цих зустрічей, були: питання щодо забезпечення права володіння нерухомістю мешканцями зазначених населених пунктів; проблеми, освіти українською мовою; підтримка ініціативи мешканців Бирни щодо спорудження дитячого ігрового майданчика.

Мери та радники СУР поскаржилися на відсутність офіційної інформації від профільних міністерств щодо стадії проєктів, поданих АТО і попросили допомоги у пошуку шляхів вирішення фінансових проблем, з якими стикаються вищезгадані населені пункти, з огляду на те, що деякі з них не мають коштів, необхідних для виплати заробітної плати або підготовки шкіл до нового навчального року. Наприкінці зустрічей місцеві обранці та місцеві жителі подякували депутату за інтерес і допомогу щодо вирішення проблем мешканців Тіміського повіту та за співпрацю.

Після зустрічі представник українців у Парламенті Румунії звернувся до прем'єр-міністра, міністра розвитку, громадських робіт та адміністрації, а також до міністра освіти з депутатськими запитамі, просячи підтримки для вирішення проблем, з якими стикаються громадяни вищезазначених населених пунктів.

ЗАКЛИК ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЗВАЖЕНОСТІ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КРИЗИ

У нинішньому складному політичному контексті депутат Микола Мирослав Петрецький закликє політиків до відповідальності, аби уникнути масштабної політичної кризи в той час, коли Румунія має зосередитися на оздоровленні економіки та боротьбі з пандемією Covid-19.

У вівторок, 7 вересня, виступаючи з трибуни Палати депутатів, він підкреслив, що у разі продовження поточної ситуації невідзначеності заради виборчих розрахунків, першою «жертвою» стане парламентаризм, а потім з'являться негативні наслідки для економічного та суспільного життя в Румунії.

Представник українців у Палаті депутатів зазначив, що «усе це відбувається в той час, коли такі сфери як охорона здоров'я, економіка, освіта чи соціальна політика, малопомалу починають оговтуватися після найбільшої кризи ХХІ століття».

У цьому контексті конче потрібно приймати раціональні, збалансовані, відповідальні рішення, не переслідуючи власних інтересів, усвідомлюючи, що штучне продовження цієї невизначеності виключно у виборчих цілях ставить нас у невигідне становище порівняно з іншими європейськими державами і заважає здійснювати свої представницькі повноваження, – сказав депутат.

Ми, безумовно, зможемо подолати будь-які виклики, якщо продемонструємо відповідальність і повагу до громадян, з тим, щоб продовжити реформи та розвиток Румунії з метою підвищення добробуту населення, – зазначив Микола Мирослав Петрецький.

ОГЛЯДАЧ

Хроніка діяльності СУРу

(Продовження з 2 стор.)

дять до церкви у народних костюмах. Цього року святу божественну літургію відправили 11 священників та 2 дияконів. З благословення Високопреосвященнішого Калініка святкове богослужіння провели архидиякон Василь Демчук та отець Юстиніан Кожокару. Також були присутні священники з парафій Святого Хреста – Сучава, Баїнець, Нісіпіту, Ульма, Мала Марицея, Дарманешт I, Калинешт-Енаке.

Релігійний захід завершився концертом церковних пісень за участі хорових колективів з Негостини, Шербівців, Палтіну, Дарманешт, українських сіл Сучавського повіту.

Отець Михайло Кобзюк подякував Союзу українців Румунії за підтримку, надану для проведення свята та за фінансову допомогу, виділену для придбання традиційних костюмів для українського вокального колективу в цьому населеному пункті.

Допомога громадянам, які постраждали від гідрометеорологічних явищ

Населені пункти, які постраждали від сильних повеней, знаходяться в надзвичайно складній ситуації, деякі їх мешканці втратили все, що нажили за все своє життя та залишилися без даху над головою. Одним з таких прикладів є село Молдова-Суліца в Сучавському повіті, в якому проживають й етнічні українці, котре 16 липня сильно постраждало від стихійних метеорологічних явищ. З огляду на значні збитки, спричинені сильними зливами, які нещодавно обрушилися на нашу країну, депутат Микола Мирослав Петрецький попросив прем'єр-міністра Румунії Флоріна Кицу вжити невідкладних заходів для підтримки постраждалих мешканців с. Молдова-Суліца Сучавського повіту.

Теж у Сучавському повіті, село Балківці майже рік чекає на схвалення Національною інвестиційною компанією проєкту № 18937/03.08.2020 року щодо відновлення та модернізації дорожньої інфраструктури, що постраждала від стихійних метеорологічних явищ. Документ «застряг» у переліку підпрограми «Роботи першої необхідності», затвердженої наказом міністра розвитку, громадських робіт та адміністрації №4191/-26.11.2020 року. І це в умовах, коли сусідні села, які менше постраждали від гідрометеорологічних явищ, вже давно отримали необхідні кошти для здійснення аналогічних проєктів. Тому представник українців у Палаті депутатів попросив пояснень у міністра розвитку, громадських робіт та адміністрації Оттіло Чеке, а також заходів щодо виправлення ситуації.

Теми, розглянуті на засіданні ради СУР, що відбулося в Тулча

29 липня у приміщенні Тулчанської філії відбулося засідання Ради СУР;

На засіданні було обговорено та затверджено наступне:

81 проєкт рішення про забезпечення діяльності та оснащення художніх колективів, надання підтримки населеним пунктам, в яких більшість населення складають українці, підтримку церков, реабілітацію за власні кошти пам'ятника, зведеного у пам'ять про запорізьких козаків, започаткування двох, культурного та молодіжного, проєктів для українців, які проживають в Яському повіті, в рамках Програми безвідплатного фінансування неурядових організацій з питань охорони здоров'я, соціального захисту, освіти, прозорого та ефективного управління, молоді та навколишнього середовища, спрямованої на підвищення відповідальності та якості послуг, що надаються громадянам для сприяння розвитку громад, про

участь команди Союзу українців Румунії у чемпіонаті світу з футболу серед команд української діаспори, котрий відбудеться у Києві;

23 кошториси витрат на проведення культурних заходів, в тому числі участі Молодіжної організації Союзу українців Румунії у 10-му Форумі української молоді діаспори, який відбудеться у Чернівцях.

Також були обговорені останні подробиці щодо участі у «Національній нараді вчителів, які викладають мову/українською мовою та директорів навчальних закладів, де викладається українська мова/українською мовою» та заходу, організованого Жінчою організацією Союзу українців Румунії, а також табору, організованого Молодіжною організацією Союзу українців Румунії для 300 учнів, які вивчають українську мову та 30 учителів, що відбудеться у Бухаресті з 09 по 15.08.2021 року;

Наприкінці засідання були представлені та обговорені можливі випадки дискримінації в деяких населених пунктах Марамуреського повіту, де кілька етнічних українців були дискриміновані представниками органів місцевого самоврядування, які відмовились виконувати свої посадові обов'язки оскільки відповідні громадяни є членами Союзу українців Румунії. Керівництво СУР прийняло рішення звернутися зі скаргою до компетентних установ.

Привітання СУР з нагоди 30-ї річниці Незалежності України

Україна відзначила 30-ту річницю проголошення Незалежності! Ідеали тих, хто сприяв створенню незалежної української держави три десятиліття тому, залишаються знаковими і сьогодні. І своїми зусиллями українські лідери зобов'язані виправдати очікування пересічних людей, які хочуть жити у справді демократичній та європейській країні, об'єднані навколо національних символів.

У Союзі українців Румунії Україн має і завжди матиме надійного союзника в досягненні цілей щодо європейської та євроатлантичної інтеграції. Водночас СУР і надалі рішуче діятиме як місток між двома народами, українським та румунським, з багатою культурою, історією та традиціями, сприяючи розвитку та зміцненню двосторонніх відносин між Румунією та Україною та повному використанню їхнього потенціалу.

Щиро вітаємо усіх українців з Днем Незалежності України! Бажаємо вам процвітання й, особливо, миру! Многая літа тобі, Україно! Многая літа вам, українці, де б ви не знаходились!

Мараморошці – чемпіон світу з футболу серед команд української діаспори

Команда Марамуреської філії СУР стала переможцем світової першості серед закордонних українців після перемоги у фіналі над командою Ізраїлю по пенальті з результатом 4:3. В основний час гри команди зіграли внічию. Фінал IX Чемпіонату світу з футболу серед українських діаспорних команд відбувся у суботу, 28 серпня, в Ірпені, на стадіоні «Чемпіон».

Бронзові медалі змагання виграла команда з Польщі «Імпульс», яка перемогла своїх співвітчизників – команду «Пульс» з рахунком 2:0.

Цього року в змаганнях взяли участь понад 140 спортсменів, 8 команд з 5 країн світу – Канади, Угорщини, Польщі, Ізраїлю, Румунії та Р. Молдови, і трьох континентів. Матчі між командами тривали з 24 до 28 серпня.

Організаторами заходу виступили – Міністерство молоді та спорту України, Міжнародна організація українських громад «Четверта хвиля»,

Українська асоціація футболу, Київська обласна державна адміністрація, Ірпінська міська рада та Університет державної фіскальної служби.

Чемпіонат світу з футболу серед діаспорних команд проводиться з метою: зміцнення дружніх відносин і єднання української еміграції з рідною державою; залучення до занять фізичною культурою і спортом широких верств населення; організації активного спортивного дозвілля; пропаганди олімпійських ідей шляхом запровадження здорового способу життя; популяризації футболу в Україні.

Представники ОУМР, взяли участь у Форумі української молоді діаспори

Упродовж 23-27 серпня делегація Організації української молоді з Румунії (ОУМР), що діє в рамках Союзу українців Румунії, взяла участь у Х-му Форумі української молоді діаспори (ФУМД), котрий відбувся цього року в Чернівцях.

Захід зібрав молодь українського закордоння з 12 країн. Делегація ОУМР складалася з семи осіб з Бухарестського, Марамуреського, Клузького, Арадського, Сатумарського, Сучавського та Тімішського повітів. Представники українців у Румунії мали можливість брати участь у дискусіях та обміні думками і досвідом у сфері молодіжної політики.

У межах Форуму відбулися чотири панельні дискусії на теми: Діаспора як бренд-амбасадори України у світі, Культурна дипломатія, Ed(you)cation та Роль молоді у формуванні державної політики.

Основними завданнями ФУМД є організація зустрічей керівників українських молодіжних організацій діаспори та України задля згуртування навколо ідеї консолідації та об'єднання світового українства, розбудови міжнародних структур та розвитку неформальної освіти; зміцнення існуючих та налагодження нових контактів з молоддю, громадськими та культурними діячами України.

Форум української молоді діаспори проводиться в Україні і є щорічним міжнародним заходом, до участі в якому запрошуються лідери українських молодіжних організацій діаспори, керівники діаспорних організацій, представники дипломатичних місій, представники виконавчої влади України, народні депутати, відомі культурні та громадські діячі.

Храмове свято української церкви Різдва Пресвятої Богородиці у с. Роґожешти

У середу, 8 вересня, Ботошанська філія СУР організувала святковий захід з нагоди храмового свята церкви Різдва Пресвятої Богородиці у селі Роґожешти, в якому більшість населення складають українці.

Після святкового богослужіння відбулася концертна програма, за участі духових оркестрів «Буковинські квіти», молодь та дорослі, а також вокального ансамблю з Палтіну, які порадували присутніх музикою та українськими народними піснями зі свого багатого репертуару.

У заході взяли участь голова Ботошанської філії СУР Віктор Семчук, місцевий радник СУР Дмитро Яворинчук, проф. Павло Білокопитюк, а також багато місцевих жителів та гостей з сусідніх населених пунктів.

Також під час заходу юна художниця Ілінка Чуботаріу, учениця 8 класу художньої школи імені Штефана Лукіана у м. Ботошани, представила декілька творів зі свого художнього портфоліо.

Ботошанська філія СУР разом з парафіяльним священником Іоаном Флавіусом Русу забезпечили все необхідне, аби захід був проведений на найвищому рівні, в тому числі святковий обід для гостей.

Сім висловів, які Ісус проголосив на хресті

Із Святого письма нам відомо, що Ісус Христос прожив на землі 33 роки та 6 місяців та закінчив своє земне буття розп'яттям на хресті. Ісус як Син Божий мав силу над усім видимим та невидимим світом, а також над смертю. Однак Він віддав Духа свого коли все сповнилось. З хреста Ісус промовив сім головних речень, яких постараюсь коротенько пояснити.

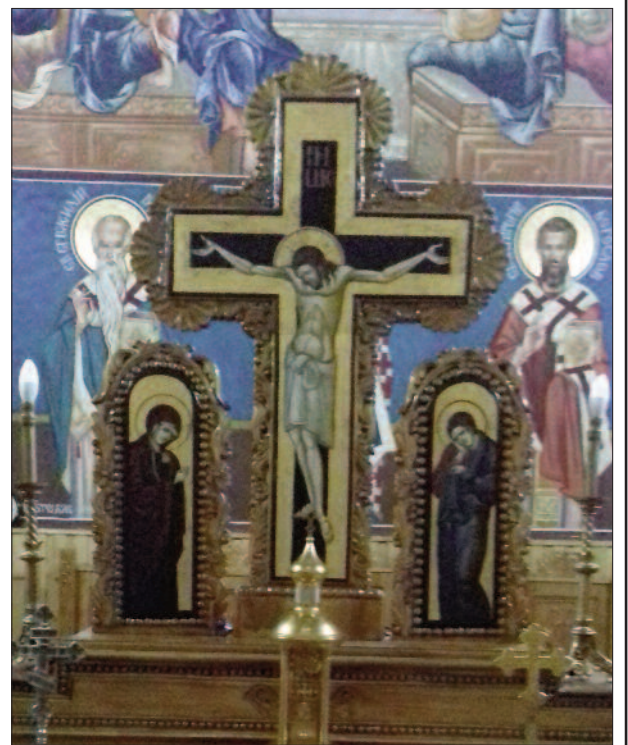
1. «Отче, прости їм, бо вони не знають, що роблять!» (Луки 23:34). Ці слова свідчать ще раз велику любов Ісуса для нас, людей. У своїм болінню та терпінню, перша Його думка звертається до ворогів своїх, просячи Отця Небесного, щоб не зачислив їм цей тяжкий гріх. Ісус їх простив, але це не означає, що вони стали святими, а дав їм можливість повернутися до Бога, як, наприклад, Савло з Тарсу – майбутній Апостол Павел.

2. «Жінко, ось твій син!» і «Ось твоя мати!» (Івана 19,26-27). Під час розп'яття тільки дві особи не покинули Голгофу: Мати Божа та Св. Ап. Іван. Перед смертю Ісус журиться про свою Матір і передає опіку про Свою Матір Св. Апостолу та Євангелісту Іванові. Із цих слів ми розуміємо, що Ісус дуже любить Свою Матінку, та дав усім нам приклад Богородицю визнавати, і наших батьків поважати і любити.

3. «Істинно кажу тобі: сьогодні будеш зі Мною в раю» (Луки 23.43). Цим твердженням Христос переконує одного з розп'ятих на хресті злочинців, який був праворуч нього, що той потрапить з Ним на небеса, коли помре. Розбійник, який був ліворуч Нього, богохулив як усі ті, що розпинали його. Але цей розбійник сварив свого товариша, нагадавши йому, що вони обидва дістають покуту за їхні вчинки, а Ісус без вини терпить. І подивившись на Ісуса, промовив: «Пом'яни мене, як прийдеш у Царство своє!» Останнє покаяння забезпечило йому Царство. Велика надія для всіх нас, що ніколи не пізно для нас повернутися до Бога.

4. «Елі, Елі, лема савахані?», що означало: «Боже Мій, Боже Мій, чому Ти Мене покинув?» (Матвія 27:46). Нам не можна ні мить думати, що Бог Отець залишив свого Сина. Відомо, що Свята Трійця є нероздільною. Цими словами Ісус передав Своє почуття самотності, тому що Бог поклав на Нього гріхи світу, і через це Бог повинен був «відвернутися» від Ісуса. Також цими словами Ісус висловлює наш людський крик через те, що люди втратили Бога.

5. «Я спраглий!» (Івана 19:28). Розп'ятий Ісус губив свою кров, і ця кровотеча спричинила Йому велику спрагу. Ісус просить води, щоб намочити свої

уста, бо всі муки Він перетерпів як людина, а не як Бог.

6. «Звершилося!» (Івана 19:30). Це твердження каже нам, що Його страждання закінчилися та що сповнилися всі пророцтва Старого Завіту про Ісуса. Кожний пророк старозавітний пророкував про прихід Ісуса і про Його муки та воскресіння. Борг за гріх було сплачено. Завершилася вся жертва для людського спасіння.

7. «Отче, у Твої руки передаю Свій дух!» (Луки.23,46). Маючи силу і над смертю, Ісус віддає Свою душу у руки Отця Свого. Просім і ми всі християни, щоб Бог дав нам хоч ту хвилину на останку нашого життя, аби ми віддали нашу душу Отцеві Небесному.

Отець Іван ЮРЧА

Фото автора

Про інших апостолів

Одне із перших чудес Спасителя є нагодування п'яти тисяч народу. Повний сенс цього чуда знаходимо тільки в Євангелії від Івана (хоча і Св. Матей записав його у своїй Євангелії), тому що він додає і слова, які Спаситель казав до тих кого нагодував днину після того.

«І як вийшов Ісус, Він побачив багато народу, і змилосердився над ними, і їхніх слабих уздоровив» (Мт. 14,14). Дуже гарно підкреслює Євангеліст, що Спаситель не тільки говорив до народу, не тільки навчав їх, але змилосердився над ними – і першим знаком милості було оздоровлення хворих, а другий – нагодування народу. Люди, які думають тільки про свої недостатки тілесні (хвороби, голод) видять в уздоровленню, або в годуванні найбільшу милостиню (і це видно і нині – коли даємо комусь таке, що йому потрібне, а інші дають на сміх непотрібне). І видимо, що Спаситель так робив у цілому Своему земному житті: вперше давав їм те, що їм найпотрібніше (оздоровляв, а після того давав їм най-

головніше – спасіння. Через тілесну допомогу наближається до них, щоб дати їм спасіння («Віра твоя спасла тебе»).

Дуже цікаво замітити слова Ап. Матая, пов'язані із молитвою Ісуса перед роздаванням хлібин і риб: «споглянув на небо, поблагословив і поламав ті хліби, і дав учням, а учні народові» (Мт. 14,19). Все, що Ісус тут чинить, нагадує нам про те, що Він чинив на Тайній Вечері, пов'язане до Причастя і, як будемо видіти із продовження цього чуда з Євангелії від Івана, це не було випадково.

Нагодувавши людей, Ісус відходить від них, шукаючи самоту: «Він на гору пішов помолитися на самоті» (14,23). Чого відійшов від людей? Тому що знав, що вони будуть видіти Його як земного царя, який може їм помагати у земному, тілесному житті: «Поправді, поправді кажу вам, Мене не тому ви шукаєте, що бачили чуда, а що їли з хлібів і наситились» (Ін. 6,26). І слова, які слідуєть, показують які серця тверді мали ті, що

їли з хлібин і риб, примножених Ісусом. Він їм каже далі, що головне є вірувати в Нього як у Божого посланця, а вони відповідають: «який знак Ти чиниш, щоб побачили ми і Тобі вірували? Що Ти робиш?». І це вони кажуть після великого знака, якого вчинив Ісус. «Але Я вам сказав, що Мене хоч ви й бачили, та не віруєте» (6,36). І далі слідуєть слова Ісуса про причастя, слова незрозумілі для тих, які Його слухали, навіть і для апостолів: «Я – хліб життя. Хто до Мене приходить, не голодуватиме він, а хто вірує в Мене, ніколи не прагнутиме» (Ін. 6,35).

Це чудо примноження хлібин і риб, яке Ісус робить тільки двічі, хоча не є з найбільших Його чудес, доказує вперше тим, які ним користувалися, що можна бачити одне чудо і не видіти його. Ісус доказує їм, що не тільки тіло треба годувати, але і душу, і так як стараємося годувати тіло кожного дня, так треба годувати і душу. Знаємо, що без води тіло скоро вмирає, без їжі, але маючи воду ще може жити кілька днів, а душа без їжі духовної (без Ісуса Христа – хліба життя) скільки може жити?

Отець Маріус М. ЛАУРУК

УКРАЇНСЬКІ ВИШИВАНКИ «ЗАВОЙОВУЮТЬ» СЕРЕТ

Не знаю відколи, але вже напевно з давнини, вівторок у Сереті – торговий день. За мого дитинства й юності у цьому історичному місті були дві торговлиці – велика й мала, а ще був пляц. На торговицях продавалася худоба, продавалося збіжжя, а на пляцу, де тепер ліцей ім. Лацку Воде, велася дрібна торгівля – сюди ґаздині приносили на продаж курей, яйця, масло, сир і всіляку городину.

Нині є тільки пляц на колишньому пустирищі й моцарі, а ще колись це місце, коли у Сереті було багато євреїв, називали «там, де кури ріжуть».

Але я відхилився від теми, отож треба сказати, що вже пару років у вівторок на пляцу продаються українські вишиванки – їх привозять з Чернівців і, на диво, вишиванки купують мої земляки, у чому я переконався, коли разом з Євсебієм Фрасинюком пішли до української греко-католицької церкви, в якій служить парохом син незабутнього отця Василя Поповича, родом з марамороського села Кричунова. В той день, на Вознесіння Христове, був саме храм церкви. І тут побачив, що багато вірян, головню дітей, молоді хлопці й дівчата, були одягнуті в українські вишиванки, куплені в ярмарковий день на серетському пляцу. І я був у вишиванці, бо купив аж дві на тому ж пляцу.

«ПРИЛЕТІЛА ЛАСТІВОЧКА ТА Й ЗАЧЄЛА ЩЕБЕТАТИ...»

Початок серпня, я у відпустці на батьківському ґаздівстві на моїх рідних Руснаках, і щось мені «не штімує», як кажуть у нас, коли щось тобі муляє душу. Від чого би то? Аж втямлюю, що ніде не чути ластів'ячого щебетання. Отож і гніздо у нашій стайні на сволоці пустує. Пустує вже кілька років – каже мені сумно брат. Зустрічаюся з друзями і питаю чи бачили вони з весни ластівок. Здається, бачили – відповідає непевно.

У рідних місцях я перебув цілий місяць, та не бачив жодної ластівки. А як приємно було на душі, коли раніше чув їх щебетання, милувався їхніми зигзагами у повітрі полюючи на комах, як тепліло серце, коли бачив як ластівки-батьки навчали своїх малят літати, аби восени могли вилітати з ними у вирій, у теплі краї...

І неминуче думка веде до численних екологічних катастроф, яких стільки у нинішньому світі. Мабуть, і ластівок спіткала така катастрофа під час повернення з далеких країв.

Запитую і найстаршу сестру Марічку, їй у листопаді буде 94 роки, чи є у неї ластівки. Заперечливо хитає головою, у свою чергу запитує, чи знаю я, що вже давно нема й цезарок, отих маленьких сірих пташок з гребінцем-коронкою на голівці, котрі не вилітали у вирій, а зимою годувалися тим, що порпалися у кінських кізках на дорозі, видзьобуючи з них зерно. Але з часом коні стали рідкістю, отож цесарки вимерли...

Отже, тільки у давній щедрівці «прилетіла ластівочка та й зачєла щебетати, господаря викликати»...

«ХОДИТЬ ЇЖАК ПО ГОРОДУ, ПИТАЄТЬСЯ СВОГО РОДУ: А ЧИ ЖИВІ, ЧИ ЗДОРОВІ, ВСІ РОДИЧІ ЇЖАКОВІ?»

Ану, лише подивіться (прочитайте) який я спритний і кмітливий! З дитячої пісеньки про Гарбуза вийшла перелицьована пісенька про їжачка! А кажуть, що з пісні слова не викинеш! Згідний, з пісні слів зась викидати, але з пісеньки можна...

А зробив я це тому, що нинішнього літа, у серпні, на батьківському обійсті, я мав зустріч з їжаком – справжнім їжачищем – такий він був великий і поважний, коли присмерком дибуляв зі своєї схованки на город. Мабуть, на нічне полювання, бо

їжаки – нічні звірятка. Побачивши мене, підняв на мить свою мордочку, а потім миттю скрутився у колючий клубок. Я дуже зрадив, наче перестріло мене якесь диво-дивне з тваринного світу... І всім домашнім та знайомим розтрубив про свою пригоду.

Аж тут моя племінниця, яка живе у третій хаті від нашої, каже, що в них, у дровітні, живе їжачиха з трьома їжачками і що вона їх підгодовує...

То, може, мій їжачище батько тих малят, може, до них він зібрався під вечір?

Так чи сяк, але можна тільки радіти, що маленький світ, невидимий світ, ще живий, що існує він у нашому великому світі, забрудненому всілякими технологіями, зраненому екологічними катастрофами.

ПС. – 1. З енциклопедії: «Їжак – рід комахоїдних ссавців. Тіло коротке (довжина 13-30 см.), здатне скручуватися, спина вкрита твердими голками. Їжаки – корисні тварини, живляться безхребетними, переважно комахами, та дрібними хребетними. Активні вночі. Взимку впадають у сплячку.»

ПС – 2. У моєї бабки, Марії Бойчук, їжак жив у хаті під лежанкою і хвалилася вона, що у хаті нема жодної мишки. Їжак спритно полював на цих шкідливих гризунів.

Михайло МИХАЙЛЮК

Вітаємо ювілярів * Вітаємо ювілярів * Вітаємо ювілярів

Багато гарних, теплих і проникливих слів, повністю заслужених, було сказано на адресу поета і прозаїка Івана Ковача до його 75-річного ювілею, який припав на 29 серпня божого 2021 року. І треба віддати належне голові сурівської Комісії з питань культури Михайлу Гафії Трайсті, який, відколи очолив цю комісію, регулярно організовує відзначення знакових річниць творців красного письменства на теренах Румунії. На жаль, через стан здоров'я, сам ювіляр не міг бути на своєму святі, але присутні почули його голос-подяку і прекрасний вірш по телефону.

Про Івана Ковача поета і прозаїка, журналіста і людину говорили голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, головний редактор журналу «Наш голос» Ірина Мойсей, прозаїк Корнелій Ірод, працівник газети «Український вісник» Тереза Шендрою-Малярчук та інші. Всі вони відзначали його роль у розвитку нашої літератури, підкреслювали його заслуги як співзасновника Союзу українців Румунії, культурного діяча.

Коли слово дали мені, я, остерігаючись дифірамбів, насамперед підкреслив, що якщо українська література в Румунії зараз відома від Києва до Нью-Йорка, то це у значній мірі завдячується і Івану Ковачу, відзначав, що він зробив свій внесок у загальну українську літературу, що його поезією захоплюються як на материковій Україні, так і в українській діаспорі. Немає жодної вагомої антології

ІВАНУ КОВАЧУ – 75

української поезії, в якій би не були поміщені і твори нашого ювіляра, при чому загадав солідну антологію поезії зі всього світу «Поза традиції», яка вийшла в Нью-Йорку, складена відомим поетом США Богданом Бойчуком.

А ще застеріг я, спираючись на латинську максиму «Верба волант, скріпта манент» /Слова улитають, написане лишається», що справді поетам, а саме з нагоди їх роковин, годиться виражати шану і похвалу, але цього замало. Насамперед їх треба читати, бо інакше зводитимемо їм словесні п'єдестали, не знаючи достеменно, що лежить в їх постантах. А Ковача, найперше його поезію, варто читати, насолоджуватися нею, бо він «увірвався у нашу літературу (поезію) бурхливо, пристрасно, ламаючи «патріархальний лад», провінційний делітантство, закостенілість, які були дотоді майже суцільно панівними у поезії... (цитата з передмови до моєї збірки есеїв «Слово про слово» (1983), в якій поезії Івана Ковача я відвів цілий розділ під назвою «Єретик» у поезії».

Мої слова на відзначенні 75-річного ювілею Івана Ковача були щирі, бо я не тільки поклонник його поезії, а можу твердити, без зайвої скромності, і знавець його поезії, бо щоби писати про неї, відверто й аргументовано, треба її читати, проникати в її образно-ідейну глибину і красу. Інакше – «верба волант...»

Михайло МИХАЙЛЮК

ВІКТОРУ СЕРДИНЧУКУ – 80

Віктора Сердинчука, професора математики, знаю відколи я у Негостині, а відтоді минуло 45 років. Народився 7 серпня 1941 р. і на його день народження, збиралися і збираються близькі друзі: Іван і Дора Кідешуки, Євсебій і Ліця Фрасинюки, сім'я Пережуків, Михайло й Іка Григорчуки. Цього року був присутній і його друг Михайло Михайлюк. Приходив і Михайло Волощук багато разів, брав свій акордеон і грав різні українські пісні, а ми разом співали і побували. І я ніколи не бракувала на забаві, бо Віктор мій кум, тримав до хреста моїх дітей з своєю дружиною Климентіною, доброю приятелькою.

Проф. Віктор Сердинчук живе у Негостині, у гарній хаті біля потоку, де є дуже багато фруктових дерев, є сливи, з котрих він варить дуже добру горілку, якою угощає гостей. Віктор Сердинчук одружений з Климентіною, проф. румунської мови. У них двоє синів. Данієл живе у Ясах, від якого обдаровані внучкою Отілією – ученицею 12 класу, а другий син, Лівіу, має Резвана – учня 3 класу. Обидва сини свідомі українці, як і їх батько, а мама, румунка, навчилася говорити по-українськи.

Віктор Сердинчук працював довгі роки у Негостинській школі, з його рук вийшло багато дітей, котрі люблять математику. Був 10 років і директором Негостинської школи – після грудневої революції.

Тепер сім'я Сердинчуків, Віктор і Климентіна, пенсіонери і тішаються, що Бог дарує їм життя біля дітей і друзів. Віктор Сердинчук був між тими, що заснували організацію українців у Негостині і боровся завжди за українців. Коли був директором у школі, приймав різні українські делегації, котрі приходили до Негостини, а як поставили бюст Великого Кобзаря перед культурним домом, то він був присутній і є на фотографії, бо дуже любить материнську мову.

Віктор Сердинчук сповнив 80 літ, але виглядає молодшим, і це правда. Щодня виходить «на шпацир», іде в ліс, в поле, збирає зілля на чай, ходить до міста Серету на ринок щовівтірка на велосипеді, працює на городі.

Від мене і від всіх друзів бажаємо йому багато здоров'я, много літ прожити в радості, в мирі і в любові. «МНОГАЯ ЩАСЛИВИХ ЛІТ», ювіляру!

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки

День Державного Прапора України

У переддень відзначення Незалежності відзначаємо особливий день – День Державного Прапора України, символу державності, символу незламності духу, боротьби за право жити в незалежній державі, за право на демократію.

У присутності тимчасового повіреного у справах України в Румунії Пауна Роговея, 20 серпня у Посольства України у Бухаресті відбулася урочиста церемонія підняття Державного Прапора України.

До підняття прапора були запрошені представники Союзу українців Румунії: перший заступник голови СУРу Богдан Мойсей, секретар СУРу, редактор газети «Український вісник» Тереза Шендрою, члени комітету Бухарестської філії та громадяни української меншини Бухареста.

Під час підняття Державного Прапора пролунав Державний гімн України.

Державний прапор – один з головних символів кожної країни. Для держави це не просто полотнище, це її багатовікова історія, це символ

духу, перемог та поразок на шляху до великих звершень і розвитку кожної країни.

За роки Незалежності синьо-жовтий стяг став справжнім символом свободи і гідності українського народу. У ньому втілені віковічні прагнення до миру, праці і свободи.

«З метою виховання поваги громадян до державних символів України постановляю установити в Україні День Державного Прапора України, який відзначати щорічно 23 серпня», – йдеться в Указі Президента України Леоніда Кучми від 23.08.2004.

Цей указ було доповнено Указом Президента України Віктора Ющенка «Про внесення змін до Указу Президента України від 23 серпня 2004 року», яким було засновано підняття Прапора України у День Державного Прапора України і під час інших державних свят та проведення загальнодержавних заходів.

Подаємо кілька даних про виникнення сьогодиншнього торжества.

Перша історична згадка про поєднання синього та жовтого еле-

ментів в офіційній символіці датується 1256 роком – днем заснування Львова. Герб цього міста, зокрема, прикрасив золотий лев на синьому тлі.

Золотий і синій кольори з XIV ст. офіційно використовувалися в гербі Руського королівства. Також ці барви є і на гербах місцевої знаті, князів, шляхтичів.

Поєднання символічних для країни кольорів знаходимо і в добу

козацтва, особливо починаючи з XVIII-го ст. Часто у запорожців були сині стяги, прикрашені золотистими орнаментами, образами православних святих або ж козаків.

Так, перше офіційне визнання синьо-жовтого прапора відбулося 22 березня 1918 року. Тоді Центральна Рада ухвалила закон, затвердивши поєднання жовтого і блакитного як стяг Української Народної Республіки.

Український прапор – це символ пшениці в степах під блакитною аркою неба, який уособлює споконвічне прагнення народу до миру, праці, краси та багатства рідної землі.

Того ж дня, після обіду, було розгорнуто, уздовж подвір'я Посольства України в Румунії прапор довжиною кількох метрів, який символізує Незалежність України.

Тимчасовий повірений у справах України в Румунії Паун Роговей подякував присутнім за участь у події і запросив до свята з нагоди 30-ої річниці відновлення Незалежності України.

Слава Україні! Героям Слава!

Тереза МАЛЯРЧУК-ШЕНДРОЮ

Це свято в календарі не позначене червоним, але воно відзначається в кожній родині. 13 вересня – цього дня діти йдуть до школи. У перший клас проводжають всією родиною, бо дитина робить перші кроки в науку з квітами в руках, сяють оченята наших дітей. а поряд стоять не менш схвилювані батьки. Старшокласники поглядають на малечу трохи зверхньо, але не приховують радості від зустрічі з друзями. Особливий цей день і для вчителів, адже в їхніх руках майбутнє народу. Якими вони виховують дітей – таким і буде наше життя. 13 вересня – це урочисте, веселе свято для родичів, а в першу чергу для вчителів. Тому його потрібно зробити красивим, даруючи улюбленим учителям гарні квіти, бо ніщо так не радує їх, як квіти і наші усміхнені обличчя. Квіти в серпні особливо красиві. Пишні жоржини, величаві гладіолуси, різнобарвні і радісні айстри, ніжні ромашки, такі рідні серцю чорнобривці – вони зібрали в собі

13 вересня – день знань

Учні III-го класу, української секції с. Вишня Рівна

літнє сонечко, ясні дощі й тепле повітря – мовляв, милуйтеся нами, ми дозволяємо, бо ми – найкрасивіші. Справді, квіти наприкінці серпня незвичайні. Може, тому, що незабаром прийде осінь і ми не побачимо цього дива цілий рік.

Головно, що букети наших дітей складені з наших, рідних, що ростуть на кожному подвір'ї. Вони невибагливі, але такі милі серцю, бо вони були доглядені упродовж літа. Настав час і вони віддячили нам своєю розкішною красою. Даруючі вчителям, надовго залишають у їхніх душах теплі спогади. Просимо Бога щоб обминув і надалі наше село Бродину від хвороби, яка розповсюдилась по цілому світу. Але наше село не заражене цією хворобою і надіємось, що наука буде відбуватися нормально, традиційно. Бажаємо успіхів у праці учителям, а учням успіхів у науці.

Артемізія ГЕОРГЕ

110 років від народження українського письменника ОРЕСТА МАСИКЕВИЧА

У неділю, 8 серпня в осередку Бухарестської філії Союзу українців Румунії відбувся вшанувальний захід, присвячений сповненню 110 років від дня народження українського письменника Оresta Масикевича, організований Комісією з питань культури.

На відкритті заходу голова Комісії з питань культури Михайло Трайста передав привітання від голови СУР, депутата Миколи Мирослава Петрецького та розповів про життя і творчість Оresta Масикевича.

Про життя Оresta Масикевича також говорили: редактор літературного журналу «Українські відлуння», письменник Корнелій Ірод, який був у добрих стосунках з ним, та Еміліан Онішук, який пізнав його у своїм дитинстві (будучи навіть родичами).

«Орест Масикевич народився 9 серпня 1911 р. в сім'ї неполоківського дяка Кіцманського рай-

ону, на Північній Буковині. Після закінчення сільської школи він поступив у гімназію, яку закінчив 1930 року. Потім поступив до Чернівецького університету, на факультет філософії і соціології. Будучи студентом, брав активну участь в куль-

турно-суспільній діяльності. У червні 1940 року Масикевич емігрував з дружиною до Румунії, оселившись у Бухаресті. З 1949 р. він перебуває у таборах строгого режиму Середньої Азії, в Озерлагу, що частково відображено у посмертно надрукованому оповіданні «Коваль Макс». У 1955 р. Масикевич повертається до Румунії, перебуваючи разом з дружиною у Тімішоарі, потім у Сінаї. Згодом родина Масикевичів переїжджає до Бухареста, живе в найнятому помешканні, невдовзі після того оселяється 1978 р. у прибухарестському містечку Буфтя. Помер Орест Масикевич 8 жовтня 1980 р. у м.Буфтя, де і похоронений.»

(https://uk.wikipedia.org/wiki/Масикевич_Орест_Сидорович).

У другій частині заходу відбувся концерт музики фолк та поезії, на якому були декламовані вірші Оresta Масикевича, і на якому виступили: кантавтор Траян Кірікуце, актор Васіле Тома, поети Тудорел Чоботару, Інgrid Андрада Маран, Крістіна Йорга, Крістіян Гіка та Михайло Гафія Трайста.

Степан ТРАЙСТА

Фото автора

НАРАДА ПРО НАШУ ІДЕНТИЧНІСТЬ

У рамках заходу «Роль освіти та місцевого державного управління в українській ідентичності», організованого протягом 4-ох днів у м. Констанці, відбувся V-ий випуск Національної наради працівників українського шкільництва Румунії та примарів і радників, представників української меншини у місцевих адміністраціях.

Організатором наради був Союз українців Румунії у партнерстві з Міністерством освіти та Факультетом іноземних мов у Бухаресті.

На офіційному відкритті наради брали участь голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, Варужан Памбукчіан, лідер групи національних меншин у Палаті Депутатів, Амет Аледін міністр-секретар Департаменту міжетнічних відносин уряду Румунії, Петро Стоян, секретар Посольства України в Румунії, Йоан Мунтяну заступник Генерального інспектора шкільного інспекторату Марамороського повіту, Євгенія Петрова, голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, член Ради директорів Світового Конгресу Українців, Овідіу Вайда, д-р лектор Клузького університету ім. Бабеша Бойяї, Анжела Побожний, експерт з управління проектами, проблем дослідження, конкурентності та інновацій, представники Ради СУРу, повітові інспектори і шкільні директори навчальних закладів із викладанням української мови, представники комісії СУРу та викладачі по спеціальності з України.

У своєму слові голова СУРу привітав представників Парламенту Румунії, Уряду та Міністерства освіти, які постійно підтримують нашу меншину, допомагають у проблемах, що стосуються вивчення рідної мови, особливо державного секретаря Департаменту національних меншин Міністерства освіти Калоса Золтана, генерального інспектора Шкільного інспекторату Мараморощини, представника Департаменту міжетнічних стосунків, які допомагають не лише українській меншині, а і іншим меншинам Румунії, шкільних повітових інспекторів, викладачів та директорів шкіл, і представників держадміністрації повітів, які підтримують вивчення української мови у повітах. Також привітав Комісію з питань освіти Союзу українців Румунії, котра займалася організуванням цього заходу, а також Організацію молоді СУРу, котра разом з повітовими філіями у серпні організувала у Бухаресті літній табір для 300 учнів, які вивчають

українську мову, Посольство України в Румунії та викладачів з України, всім тих, котрі допомогли організувати цей захід на найвищому рівні.

Голова СУРу сказав: «Цього разу не будемо говорити лише про роль освіти у підтримці національної єдності, але і про діяльність нових обранців місцевих держадміністрацій, примарів та радників, про зустріч зі всіма нашими представниками із повітів, де живуть українці. Таким чином, беручи за основу наради викладачів української мови, ми могли представити приклад гарних дій по просуванню етнічної ідентичності на рівні місцевих держадміністрацій.

Вперше українська меншина нашої країни має нагоду зустрітися з членом Світового Конгресу Українців, головою Світової Федерації Жіночих Організацій пані Євгенією Петровою. Це завдяки потужній діяльності Жіночої організації СУРу, головою якої є викладачка української мови Ледія Співалюк.

У своєму слові міністр-секретар Департаменту міжетнічних відносин Амет Аледін подякував за запрошення і сказав: «Для мене велика честь знаходитися поряд з вами, я вважаю себе вашим другом, ваша повага до елемента, який визначає ідентичність, тобто мова, дає нагоду сказати вам, що надзвичайно поважаю вас як меншину. Кожного разу повторюю, що ми, представники нацменшин, які живемо у Румунії, розмовляємо румунською мовою, але мріємо і бачимо сні своєю рідною мовою. Тому школа, в якій викладається рідна мова, означає майже все».

Представив співпрацю департаменту з СУРом: існує законна основа, на якій базується співпраця, і румунська держава буде підтримувати розвиток національної ідентичності. Запропонував робити рецензії книжок національних меншин з метою популяризації літератури національних меншин. На цю пропозицію першим відгукнувся СУР, який представив такі книги: «Інтермеццо», Михайла Коцюбинського, «Сон із дзьоба стрижа» Володимира Даниленка, «Міст без поруччя» Михайла Михайлюка, «Поезії» Михайла Трайти, «Щоденник» Тараса Шевченка, «Лис Микита» Івана Франка та інші. Це означає, що література українців Румунії є багата і потужна. На веб сайті департаменту було поміщено 13 повідомлень про українську спільноту, літературу, культуру та українську мову.

ПОЧЕСНА ГРАМОТА

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ

нагороджує цією грамотою з нагоди 30-ліття

Союз Українців Румунії

за довголітню жертвенну працю
для добра українців у Румунії і в Україні
та за співпрацю зі Світовим Конгресом Українців
у просуванні українських інтересів на міжнародному рівні

Павло Грод
Павло Грод
Президент

2 вересня 2021 р.

**Грамота була вручена голові
СУРу Миколі Мирославу
Петрецькому**

2021 року відбулося багато заходів, між якими міжетнічний табір сучасного мистецтва, який мав на меті просування багатоетнічного і багатокультурного сегменту у збереженні рідної мови.

Георге Мунтяну, інспектор Шкільного інспекторату Мараморощини сказав: «Інспекторат постійно буде підтримувати всі проекти української меншини».

На кінець голова СУРу подякував волонтерам Організації молоді СУРу, членам секретаріату, які зайнялися розповсюдженням інформації, складанням списків учасників і підготовкою інформаційних матеріалів, забезпеченням залу для робіт, транспорту, проживання та харчування під час проведення наради.

Тереза МАЛЯРЧУК-ШЕНДРОЮ

Фото авторки

Материнська любов – Королева людської любові

Кажеш, що тратиш час на дитину... А вона – час не помічає.
Кажеш, що дитина потребує уваги... А вона – вигадує собі гру.
Кажеш, що дитина вимагає затрат... А вона – вигадує собі іграшки.
Кажеш, що важко відповідати на запитання дитини... А вона – вигадує собі казку.
Кажеш, що дитина втомлює... А вона – вигадує собі бажання.
Кажеш, що дитина тобі не вдячна... А вона – любить увесь світ.
Кажеш, що дитина марнотратна... А вона – нічого не має, крім твоєї любові.
Кажеш, що переживаєш через дитину... А вона – вигадує собі радість.
Кажеш, що не раз плачеш через дитину... А вона – вигадує собі сміх.
Кажеш, що дитина породжує клопоти... А вона – вигадує собі щастя.
Будь же й Ти – як Дитина. Єдин в Батька!

(Мирослав Дочинець – «Єдин»)

Якщо вважаємо істинним твердження, що кожна людина є незаперечно єдиною у нашому світі, то доходимо і висновку, що проблематика її виховання залишається постійно невичерпною. Вислів французького мислителя Жозефа Жубера **«Дітям потрібні не повчання, а приклади»** хочеться доповнити тим, що повчання з прикладів краще і на довший час засвоюються.

Добро, згідно з біблійним поясненням, стоїть в основі сотвореного світу: **І побачив Бог, що воно добре!** (Буття, 1-10,18,21,) Сотворивши живий світ, включно чоловіка і жінку, Всевишній **благословляє** їх і каже: **Будьте плідні і множтеся... і воно було дуже добре** (Буття, 1-22,28,31) Бути благословеним означає в нашій мові, і не тільки, бути **багатим, щедрим, життєдайним**. Щоб людина була багатою та щедрою Бог підпорядкував їй рослинний і тваринний світи, а щоб була життєдайною то сотворив її чоловіком і жінкою, тобто облагородив їх запліднюючою енергією та відтворюючою. Цю енергію людина назвала **любов!**

Енергія любові забезпечує продовження роду у всьому живому світі. Її відсутність означає погибель відповідного роду, а в людському це найсильніша загроза його існуванню. Тому, напевно, від самого народження дитину виховують у любові, бо **материнська любов – це королева людської любові, а її відсутність обмежує драматично шанс гармонійного виховання дитини.**

Імовірно, що тільки такий погляд спонукав товариство **Шанс для кожного (O șansă pentru fiecare)**, у партнерстві з Товариством Обмеженої Відповідальності **RD Global Project Consulting**, створити і представити в селі Балківці, повіт Сучава, у формі конференції-презентації, проєкт **Edu ACCES – Додаткові для Зростання Соціальної Рівності у Регіоні Північ-Схід.**

Запрошені були мер громади Балківці **Василь Шойман**, представники Повітового Інспекторату Освіти, Генерального Управління Соціального Захисту та Охорони Дитини Сучава, директори коледжів м. Радівці та Серету, а також загальних шкіл з Негостини, Балківців, Калафіндешт

і Кашвани, місцеві священники, культурні активісти, кореспонденти.

В рамках заходу менеджер проєкту **Міхаєла Кондак та активний її партнер у зоні, викладач Петро Шойман**, представили головні складники задуманих дій. **Загальна мета** проєкту спрямована протягом 36 місяців на цілі, які сприяють зростанню доступу 270 учнів дошкільного, шкільного початкового, гімназійного та середнього (по 16 років) рівнів, до услуг виховної підтримки, психо-соціальної, у заохоченні брати участь у таких діях, все у баченні вагомого зниження передчасного відходу від шкільного виховання, на рівні регіону Північ-Схід (Румунія).

Хто ці 270 учнів?

Це 60 учнів дошкільного віку (3-5 років) та по 70 із решти рівнів: 6-10 років, 11-14 і 14-16, родичі котрих працюють на чужині.

Інший складник на який спрямована ціль проєкту – **це один із родичів або опікун, який носить відповідальність за виховання дитини, також 270 осіб.**

Запропоновані дії та очікувані результати розгортатимуться по відповідних вікових групах та сфокусовані будуть на розвиток здібності слухання і розуміння переданих інформацій (сприйнятлива комунікація), здібності експресивного висловлювання (усно і письмово), усвідомлення висловленого, плекання соціо-емоційності, спілкування з дорослими, виховання контролю над власними емоціями, спроможності прийняти і поважати різноманітність думок та поглядів та ін.

Окремої уваги буде надаватися **вирівненню знань пропущених під час онлайнового навчання у період пандемії.** Допомогатимуть в цьому напрямку дійства, орієнтовані на пізнання самого себе, виявлення власних здібностей, рівність шансів, недискримінацію та міжкультурні прояви.

Родичі (один із них) чи опікуни будуть відвідувати виховні курси під назвою ШКОЛА РОДИЧІВ. Тематика орієнтована, по-перше, на дійсне розуміння потреб дитини, правильне ставлення до правил та обмежень, виховання самодисципліни, вчасне викриття перевищень у будь-яких стосунках, ідентифікування можливого

конфлікту і знайдення правильного вирішення.

Від місцевих авторитетів – а це означає школа, місцева адміністрація, сфера підприємців, неурядові організації та громадськість – вимагається розробити стратегію для ідентифікування, захисту та моніторингу дітей, родичі котрих працюють на чужині. Для цього

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Закінчення на 9 стор.)

«О Маріє, Мати Божа, зглянься ти над нами...»

Лагідний осінній день ...
На ясном небі сонечко щедро усміхається та обіймає природу своїми теплими проміннями. Чарівна осінь скромно торкнула природу та скрізь гарно й пишно, осінні квіти, фруктові дерева дерева із своїми плодами... Чудова святкова картина надає приємний настрій, неначе радіє надзвичайним святом для всього християнства – Народження Матері Божої...

У маленькому селі Гропени дзвони храму божого повідомляють святу службу. Односельчани, одягнені у народних костюмах, привітно зустрічють приїжджаючих із сусідніх сіл й не тільки, які прийшли скласти мольби до Пресвятої. На це свято завітав і голова Сучавської філії СУРу, інспектор Ілля Савчук.

Зовнішній вигляд церкви свідчить про господарність віруючих села й підтверджує, що тут існує щира любов до Бога, тому що церква вважається божим домом. Всюди розкішно, подвір'я прикрашають різнокольорові квіти.

Богослужіння проводять восьмеро отців із сусідніх сіл. У духовній хвилюючій атмосфері віруючі звер-

таються молитвами до Матері Божої, яка уважно спостерігає із образу, даруючи теплу усмішку тим, які покладають вірну надію на її охорону.

Щирі дитячі голоси промовляють мольби словами пісні... «О Маріє, Мати Божа, зглянься ти над нами / Ми до тебе прибігаєм із сльозами, мольбами. / Ми до Тебе прибігаєм і серця приносим, / А у тебе заступництва молимо і просим...» Це учні школи с. Балківці, яких приготували нижчепідписана й викладачка Нарциса Кирстян.

У повчальному слові отець підкреслює, що діти є жива надія майбутнього... Ми, дорослі, є результатом наших батьків, дідусів, минулих поколінь, від нас залежить майбутнє. Так що із відповідальністю нам потрібно звертатися до нашого існування на цій землі та використовувати із мудрістю таланти, якими Господь обдарував кожну людину.

У нас, викладачів рідної мови, є важлива місія: поперше, розкрити дітям красу рідної мови, допомогти їм засвоїти та удосконалити, усвідомити, що рідна мова є божий дар.

Рідна мова починається із маминої пісні, це було колись... Сучасність примушує нас, викладачів, «боротися» берегти рідну мову. Але із надією й твердою вірою стараємося позитивно вплинути на духовний стан наших учнів та Пресвята Мати Божа допоможе там, де ми не вміємо... «О Маріє, Мати Божа, зглянься Ти над нами: / Нам навіки будеш Мати, ми Тобі – синами.» Боже допоможе!

Анка МАЙДАНЮК-ШТУБІАНУ

Фото авторки

Материнська любов – Королева людської любові

(Продовження з 8 стор.)

потрібно, щоб існували консультативні групи та групи волонтерів, які б залучувались до інформування та усвідомлення значущості запроєктованих заходів.

Представники-учасники погодились та запевнили членів проєкту у своїй плідній підтримці, бо одностайно визнали, що вагомість проєкту полягає у ідентифікуванні справді болючої сучасної проблеми для правильного виховання кожної дитини та отримання нею належної освіти, у встановленні відповідних дій для гармонійного суспільного інтегрування молодого покоління до вимог завтрашнього цивілізованого світу.

*

Проєкт розгортається за фінансовою підтримкою Європейського Соціального Фонду в рамках Операційної Програми «Людський Капітал» 2014-2020, код проєкту: 139508.

Якщо надати хоч мінімальної уваги синтагмі **Людський капітал**, то потрібно усвідомити нарешті, що це найцінніший скарб людського компоненту будь-якої країни. Сприйняти сенс цього виразу неможливо без визначення його, так скажімо, валютної вартості, яку складають: **інтелект, здоров'я, знання, якісна праця і якість життя – як окремої людини, так і професійних груп.**

Щоб виховати людину високого інтелек-

ту, тривалого здоров'я, глибокого знання, спроможної до творчої, якісної праці, потрібно забезпечити їй правильне виховання, якісну систему охорони здоров'я, кваліфікований вишкіл та якісний рівень місця праці і життя. Подамо тільки один приклад: Матеріальні ресурси Японії становлять тільки 10%, але їхній Людський капітал забезпечує решту 90% з-поза меж держави, а рівень їхньої творчої, якісної праці та умов життя ставить країну на щабель чи не найцивілізованішого народу. І тому називають її **країною Вранішнього Сонця!**

Можна подати й протилежний приклад, але не хочеться наводити негативної енергії... Думаймо позитивно, як навчають нас сучасні «добродійники», та надіймось, що вищевказаний проєкт скресне хоч світельцем розуму, правди і порядку в грядущій долі шкільного покоління нашого регіону.

Літня школа у Балківцях

**«Учітеся, брати мої,
думайте, читайте...»**
Тарас Шевченко

У липні відбувся 3-й випуск проекту Літня Школа у восьмирічній школі Балківці, повіт Сучава. Для успішного проведення події СУР надав серйозну підтримку, щоб у добрих умовах провела на нашу науково-розважальна праця на користь рідної мови, відгук якої пролунає в майбутньому.

Чому корисна така подія? Тому що нам потрібно прищеплювати у дитячих душах почуття гідності до рідної ідентичності, докати дітям, що їхня рідна мова жива, із багатою культурою, яку треба вдосконалювати.

Так, 70 учнів балківської школи поруч із учнями шкіл Негостини і Гропен зустрілися, поспілкуватися рідною мовою й збагатити свій словниковий запас різними інформаціями про красу України та її багату культуру. Всі матеріали, над якими працювали учні, сніданок для всіх учасників та цікава екскурсія до мальовничої Бродини, а насамперед музею сім'ї Торак, де зберігаються цінні експонати, все було забезпечено Суром.

Присутність депутата Миколи Мирослава Петрицького та інспектора Іллі Савчука поруч із представниками примарії села Балківці, в особах Василя Шоймана та Юліяна Кідеши надали вартості події.

Викладачі української мови із вищезазначених шкіл постаралися змалювати перед учнями чарівний світ української мови. Протягом кількох днів учасники Літньої школи мали змогу помандрувати, за допомогою техніки, Україною, поринути у казковий світ, помилуватися українськими піснями, розв'язувати цікаві вправи, розмовляти й розвивати українську мову.

Учні були організовані по групах, залежно від віку – початкові класи та гімназія.

Щоб заохотити учнів із якими я працювала, вони отримували кожного разу за правильні відповіді та різні вправи призначені бали. Про учнів, які нарахували найбільше балів, я обіцяла написати у газеті. Так що із

першої групи відзначилися учні сьомого класу: Богдан Маланчук, Валерія Чернівцан, Теодора Петрашук, Данієла Крежановські, Андра Попа.

Богдан Маланчук, учень сьомого класу із Негостини: «У школі мої улюблені предмети це фізкультура та румунська мова. У вільний час я люблю грати у футбол та займатися комп'ютерними іграми. Для мене українська мова це мова, якою я промовив перше слово, мова якою висловлююся й думаю. Літня школа видалася мені дуже цікавою подією. Я багато чого навчився, дув в екскурсії й брав участь у різних конкурсах. Це було дуже гарно!»

Валерія Чернівцан, учениця сьомого класу із Балківців: «Я люблю хімію, українську мову та біологію. Крім того, я ще люблю танцювати, малювати та займаюся різними активними діями. Для мене українська мова є дорогоцінним скарбом, який я успадкувала від моїх батьків і дідусів. Мій улюблений твір є «Два сини» Марка Вовчка, хоча має сумний зміст, але сильний месаж зворушує читача. У мене гарні враження щодо Літньої школи, було цікаво і весело, я багато чого навчилася.»

Теодора Петрашук, учениця сьомого класу із Негостини: «Мої улюблені предмети це фізика та біологія. У вільний час я люблю читати, дивитися фільми, мандрувати природою. Для мене українська мова це рідна

мова мого батька, якою я спілкуюся із батьком та співали українські пісні. Улюблена книга це «Крізь шпаринку – у світ казковий» Людмили Дорош, яка містить цікаві та гарні казки.

У Літній школі було приємно й гарно. Тут я навчилася гарних пісень, засвоїла нові слова, дорожила і спілкувалася...»

Данієла Крежановські, учениця сьомого класу із Негостини: «Мої улюблені предмети це українська та румунська мови. У вільний час я люблю мандрувати лісом та малювати. Українська мова це мова, яку я вперше почула у своїй домі та якою я розмовляю із моїми батьками. Літня школа для мене була надзвичайною подією канікул.»

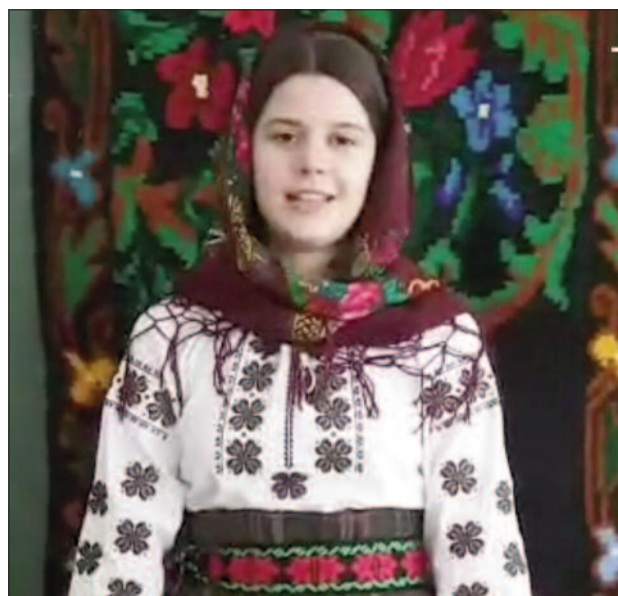
Андра Попа, учениця сьомого класу із Негостини: «Мої улюблені предмети це румунська мова та малювання. Танець займає перше місце у моїх захопленнях. Українська мова це мова мого дитинства. Літня школа виховна й розважальна подія, де я почувалася надзвичайно. Із нетерпінням чекаю наступний випуск, щоб дізнатися та побачити цікаві речі.»

Як викладач української мови, я дуже рада була попрацювати із учнями, не тільки моїми, але і з рідного мого села Негостини, та побачити їхню зацікавленість побачити щось нове й корисне, старання та бажання творити, виконувати різні доручення. Всі учні, які перебували у Літній школі від першого до останнього дня, з любові до рідної мови та бажання дізнатися ще більше про неї, були причиною їхньої присутності.

Із словом подяки звертаюся до всіх тих, котрі попрацювали, щоб гарна й корисна подія здійснилася.

Анка МАЙДАНЮК-ШТУБІАНУ

Фото авторки

Балківський американець

Мого ровесника Віктора Шмігельського всі так називали в нашому селі не лише тому, що він дійсно був громадянином США, а й тому, що насправді він себе досить незвичайно. Зі своєю високою стрункою по-статтю, у білих костюмі та з білим капелюхом на голові, вражав усіх, а найбільше дітей. Тим більше тоді, коли такі надягав і костюм шерифа на превелику радість дітвори, яка з веселим галасом супроводжала його по вулицях. (Одна з фотографій, подарованих мені лише рік перед своєю кончиною, так і презентує мого друга разом з щасливою дітворою.)

Віктор був американцем, бо довгий час проживав там. Проте це не заважало йому дуже часто повертатись до рідного села, а на старість таки переселитися туди на десяток років, відколи почав діяти на користь своїх односельчан: на свої кошти спорудив дві криниці, на полі та на цвинтарі, за які будуть вдячні його пам'яті ще багато майбутніх поколінь.

Тому що дуже любив дітей, зробив неабиякий внесок у створення та добровільну підтримку діяльності тепер вже дуже славного ансамблю «Козачок». Подружив з Петром Шойманом, керівником ансамблю, і разом старали для маленьких танцюристів нові костюми та чобітки, а дітям дуже часто дарував гроші чи морозиво, — як це можна побачити на одній із фотознімок. Коли відбувалися значні виступи, ніколи не забував запрошувати і мене, але я рідко вдячно відповідала, наприклад, таки поїхала до Бакеу і до Бухареста.

Шанував традиційні балківські костюми як літні (в кептариках поверх вишитої сорочки та горботках або чорних спідницях), так і зимові (в кожухах або у чорних сіряках). Одна з фотографій показує гурт танцюристок з України. У нашій традиційній носії переважає чорне, на відміну від української, де панує червоне. Потяг до культурної діяльності був живим у Віктора не лише відколи вийшов на пенсію. Ще коли проживав у Америці, привіз звідти номер української газети «Свобода», де знаходилася його стаття про українців Румунії. Кілька рядків були присвячені нам, Павлові та мені. За роки, коли проживав у столиці, зблизився з Бухарестською філією СУРУ і щиросердно діяв на її користь. Знаю про це від пані Ярослави Колотило, від спільної подруги Родіка Фрасинюк та від самого Віктора, котрий не раз запрошував і мене, коли відбувалися значні культурні події в філії. Для деяких навіть настоював, казав, що варто зробити дорогу з Онешт до столиці. На жаль, я послухалася лише раз, коли наш «Козачок» виступав на сцені в парку «Ізвор».

Віктор був однокласником зі мною тільки від першого до п'ятого класу, бо я пересту-

пила шостий. Таким чином, я зберігаю мало спільних спогадів часів шкільного віку. Один з них пов'язаний з дубком, якого ми, свіжі піонери, разом садили під строгим керівництвом нашого директора Юрія Ракочі. Дуб ще існує, значить і документ в склянці, тоді закопаний під його коренем. Інший спогад стосується літературного гуртка, керованого нашою улюбленою вчителькою рідної мови Наталією Тарасивич, якраз коли ми готували п'єсу про Котигорошка.

Хоч ми листувалися ще за часів його перебування в Америці, я мало знаю про його тамтешню роботу. Працював водієм на великих грузовиках (TIR), таким способом і зміг добратися до Америки (через Туреччину) та завести собі гарну сім'ю: два сини (Рареш та Чезар) і чотири дочки (Дойна, Данієла, Андрея та Іріна). На одній із фотографій бачимо восьмеро його внуків, але внизу написано, що всіх їх 16. На жаль, вся така гарна сім'я залишилася там, можливо й тому, що всі перейшли до протестантської віри. На його похороні була присутня лише одна із дочок. Мені вдалося пізнати тільки другу дружину Віктора, Лідію, яка проживає в Мілішівцях. Коли я з Павлом та сім'єю Попович, знаходилися в цьому селі, пані Лідія сама призналася до нас і запросила до себе в гості. Так ми змогли намілюватися її гарною господаркою. Вона вже не була разом з Віктором, але мала про нього гарні слова.

Я змогла зблизитися з Віктором вже за останні роки, коли він почав скаржитися на свою самотність. Дзвонив мені досить часто по вечорах і все настоював на тему самотності, котру вважав за найстрашнішу хворобу. Одним тільки був задоволений, що має при собі вірного друга, тобто собаку. Радів, що його бухарестське помешкання дозволяє утримувати її в ґаражі. Часто навіть подавав телефонну трубку, щоб і я змогла почути її голос.

Мені найбільше подобався Віктор за його глибоке почуття гумору та його потяг до мрії. Читаю тепер слова, якими він коментує свій портрет, коли йому виповнилося 76 років. З натяком на кінокартину «Старий і море», в 2016 році ніби наміряється зіграти роль у своєму фільмі, який мав би називатися «Старий і Америка». Є надпис на фотографії: «Наймаємо добрих акторів.» (Тут він таки дуже вдає на Спенсера Трейсі.) Віктор все своє життя прагнув до чогось вищого, невидимого. Мабуть, тому так часто звертався до чарки.

Помер мій колега та друг в серпні 2020 року, коли сповняв 80 років. На його похороні були присутні не тільки односельчани, а й люди зі сусідніх сіл, щоб віддати свій останній уклін людині, яка цілковито була віддана рідному селу.

Дякую Богу, що подарував мені такого друга. Тому мені приємно присвятити його пам'яті оці мої вшанувальні рядки.

Валерія ШОВКАЛЮК

Фото авторки

Михайло ГАФІЯ ТРАЙСТА

Попоївши добре, два кухлі пива перехиливши, почав їм розповідати про святого пророка Валаама та його ослицю, яка так перелякала їх.

— Валаам був віщуном-пророком. Одного разу його покликав моавітський цар Балаак і наказав проклясти ізраїльтян, що розташувались табором у степах Єрихонського Заїорданья, готуючись ступити на обітовану землю...

— Ось, саме так, як і ми!

— Це знак Ґуладела!

— О, Всевишній Ґуладел! — почали піднімати руки до неба.

— Цитуйте! Дайте людині договорити! — крикнув котрийсь з них.

— Ну тоді слухайте — кашлянув святий. — І після цар Балаак послів до пророка Валаама, і наказав їм:

«Так скажіть Валааму: ось вийшов народ цей із Єгипету, і ось покрив поверхню землі, і сидить навпроти мене. А тепер ходи ж, прокляни мені цей народ, бо він міцніший за мене. Може зможу вдарити його і вигнати з краю, бо знаю, що кого ти поблагословиш, той благословенний, а кого проклянеш, проклятий буде.»

І пішли моавітські старшини з дарами до Валаама, та й промовили до нього Балаакові слова. А він їм відповів:

«Ночуйте тут цієї ночі, а я перекажу вам слово, як Господь промовлятиме до мене.»

І zostались моавітські вельможі у Валаама. Ніччю прийшов Бог до Валаама та запитав його:

«Хто ці люди з тобою?»

«Балаак, цар моавітський, послав до мене своїх послів, щоб я ішов проклясти ізраїльський народ» — відповів Валаам.

«Не підеш ти з ними, не проклянеш того народу, бо благословенний він!» — наказав йому Бог.

Прокинувшись Валаам уранці, промовив до Балаакових вельмож:

«Вертайтеся до свого краю, бо не позволив Господь мені піти з вами.»

Балаак знову послав вельмож, поважніших від перших. Прибули вони до Валаама та й сказали йому:

«Так говорить цар Балаак: Не стримуйся прийти до мене, бо справді дуже шаную тебе, і все, що скажеш, зроблю. Ходи ж, прокляни мені народ той!»

Валаам відповів Балааковим рабам:

«Якщо Балаак дасть мені повний свій дім срібла та золота, то й тоді я не зможу переступити наказу Господа, Бога мого, щоб зробити річ малу чи річ велику.

А тепер переночуйте тут, а ранком я повідомлю вам, що мені повелить робити Господь.»

Прийшов Бог уночі до Валаама та й сказав йому:

«Якщо ці люди прийшли знову кликати тебе, то йди з ними. Але робитимеш тільки те, що я тобі звелю!»

ВЛАД ДРАКУЛЯ ВОДЕ ТА ХОРОБРІ КОЧОВИКИ

Встав Валаам уранці, осідлав свою ослицю і пішов із моавітськими вельможами. А Господь послав ангела свого, щоб зупинив його серед дороги. Побачила ослиця Господнього Ангела, що стоїть на дорозі з мечем у руці, збочила з дороги, і пішла полем. Валаам почав її бити палицею, щоб направити на дорогу.

Тоді Ангел Господній став на стежці виноградників, стіна з цієї сторони, і стіна з тієї. Побачила ослиця Господнього Ангела і притиснулася до стіни, але притиснула і Валаамову ногу. А він почав її бити знову.

Ангел Господній знов перейшов їм дорогу і став у тісному місці, де нема куди збачити ні праворуч, ні ліворуч. Побачила ослиця знову Господнього Ангела і лягла під Валаамом. Тоді пророк розсердився і ударив ослицю києм.

Тоді відкрив Господь уста ослиці, і сказала вона до Валаама:

«Що я зробила тобі, що ти оце тричі вдарив мене?»

«Бо ти виставила мене на сміх. Коли б меч був у руці моїй, то тепер я убив би тебе!» — відповів розлючений Валаам.

І сказала ослиця до Валаама:

«Чи ж я не ослиця твоя, хіба не їздив ти на мені довгі роки, аж до цього дня? Чи ж справді звикла я робити тобі так?»

«Ні!» — відповів пророк.

І відкрив Господь очі Валаамові, і побачив він Господнього Ангела, що стояв з мечем у руці. І так перелякався, що повалився з ніг.

«Нащо ти вдарив ослицю свою оце тричі? Ось я вийшов і перегородив їй дорогу, бо ця дорога погибельна переді мною. Твоє щастя, що побачила мене твоя ослиця і збочила, якщо була вона не збочила перед лицем моїм, то тепер я забив би тебе, а її позоставив би живою.» — сказав йому Ангел Господній.

«Я согрішив, бо не знав, що ти стоїш на дорозі навпроти мене. А тепер, якщо це зле в очах твоїх, то я вернуся собі» — сказав Валаам до Господнього Ангела.

«Іди з цими людьми, і що скажу тобі, тільки те будеш говорити» — відпові ангел.

І так пішов Валаам з Балааковими вельможами.

— І що трапилось далі?

— Говорить до кінця, вуйку! — благали його кочовики, наливаючи пива в кухоль.

Святий перехилив кухоль, витер рукою бороду і продовжив:

— Коли почув Балаак, що прийшов Валаам, вийшов йому назустріч і запитав:

«Чому ти не прибув відразу, ти думав, що я не зумію дати тобі належну пошану?»

«Ось я прибув до тебе тепер. А ще скажу: те, що ти хочеш почути, не знаю. Скажу тільки те слово, що Бог вкладе в уста мої!» — відповів Валаам.

Вивів Балаак Валаама на високий пагорб, звідки було видно табір ізраїльський, але той, замість прокляття, почав промовляти благословення:

«Чому мені проклинати, народ, якого Господь не прокляв? І чому мені наганяти лихо на табір, на який Господь гніву не має? Хай душа моя вмере смертю праведних і кінець мій хай буде такий, як і цього благословенного народу!»

«Що ти зробив мені? Я взяв тебе, щоб ти прокляв моїх ворогів, а оце ти справді поблагословив їх!» — розсердився Балаак.

«Хіба я тобі не говорив, що скажу тільки тее слово, яке покладе мені Господь в уста?» — відповів пророк.

«Ходи тоді зі мною до іншого місця, звідки побачиш ізраїльський табір. Тільки частину табору будеш бачити, і прокляни мені його, мого ворога, звідти!»

Повів Балаак пророка на інший пагорб, але той знову почав благословляти ізраїльський народ.

«Не проклинай їх, не проклинай, але й не благословляй...» — почав благати моавітський цар.

«Чи ж не говорив я тобі: усе, що буде промовляти Господь, те зроблю?»

«Ходи ж, поведу тебе до іншого місця, може, звідти ти зможеш проклясти ізраїльський народ.»

Але, на превелике розчарування, Валаам поблагословив і в третій раз ізраїльський табір. І запалав гнів Балааків на Валаама, і сплеснув він у долоні свої:

«Я покликав тебе проклясти ворогів моїх, а ти, ось, поблагословив їх тричі! А тепер утікай з-перед лиця мого! Я хотів віддати тобі пошану, та, ось, стримав тебе Господь від пошани.»

І так розійшлися Балаак із Валаамом.

— Цікава історія! — дивувались кочовики, а далі котрийсь з них запитав:

— А як вас звати, вуйку?

— Спіридоном мене звати, — відповів старий.

— А звідки ви?

— Та звідти, — вказав святий рукою на небо.

— Що, ти жартуєш з нами?

— Ні, не жартую, хіба з такими ділами можна жартувати?

— Так ти ж...

— Так! Я святий Спіридон, — посміхнувся хитро.

— Вибачте, святий отче, що ми прийняли вас так... — підійшов до Спіридона старий Драгіч.

— Та гарно ви мене прийняли — по-християнськи.

(далі буде)

«Роль української жінки у забезпеченні етнічної, мовної та культурної ідентичності»

У заході «Роль освіти та місцевої державної адміністрації у збереженні української самобутності», який відбувся у період 1-4 вересня у м. Констанці, брали участь і представниці Організації жінок-українок Союзу українців Румунії, які провели семінар на тему «Роль української жінки у забезпеченні етнічної, мовної та культурної ідентичності».

Голова Організації жінок-українок СУРу, викладачки української мови Ледія Співалюк, подякувала організаторам, особливо голові СУРу Миколі Мирославу Петрецькому, депутату в Парламенті Румунії, за можливість зустрітись у такому великому числі на такому важливому заході, де Організація жінок українок СУРу має можливість висвітлити та обговорити питання, що стосуються її діяльності.

Ледія Співалюк привітала члена Світового Конгресу Українців, голову Світової Федерації Українських Жіночих Організацій Євгенію Петрову, та редактора газети СФУЖО «Вісник» Інну Матвієць, які вперше беруть участь у такому заході.

Спочатку була хвилина мовчання в пам'ять членинь, які відійшли у вічність – Анна Кесіль, буваша голова СФУЖО і перший заступник Організації жінок-українок СУРу Іляна Дан.

Голова СУРу Микола Мирослав Петрецький привітав учасниць заходу і підкреслив роль української жінки у суспільстві, у родині, у нашому житті, її важливу роль у формуванні сім'ї для виховання нового покоління.

Поздоровив голову жіночої організації Ледію Співалюк, генерального секретаря СУРу, голову Комісії з соціальних питань і сім'ї Ірину Любу Горват, відзначив їх невтомну роботу серед жінок української меншини.

Окремо привітав пані Євгенію Петрову, яка приїхала аж із Канади і яка слідує за діяльністю Організації жінок українок СУРу, активно підтримує нашу організацію.

Голова СУРу сказав: «Жінка у нашому суспільстві має важливу роль. У Союзі Українців Румунії на всіх рівнях є представниці; як на рівні Ради, так і на рівні повітових організацій, а також є представниці у сільських адміністраціях, а це нам дуже корисне, завдяки їм ми можемо легше зберігати нашу культуру, нашу мову, нашу ідентичність».

Пані Євгенія Петрова підкреслила, що Світова Федерація Українських Жіночих Організацій продовжує і далі буде продовжувати співпрацю з жіночою організацією українок Румунії, оскільки вона почалась з '90-их років, коли пані Ярина Ковач, перша голова організації жінок-українок Румунії, прибула у Торонто, а пані Ледія Співалюк, теперішня голова жіночої організації, була учасницею Конгресу СФУЖО.

Жіноча організація Румунії діє у рамках СУРу, згідно з 28 статтею Статуту СУРу і має свій регламент, який не суперечить цьому статуту, має свій план заходів, який кожного року пред-

ставляється на засіданнях організації. Мета жіночої організації це збереження етнічної, мовної, культурної та релігійної ідентичності українців Румунії. Вона сказала: «Жіноча організація має завдання захищати права і спільні інтереси жінок українок, які живуть на території Румунії, співпрацювати з жіночими організаціями Румунії, України і діаспори, проводити гуманітарні акції, підтримувати розвиток культури і освіти на рідній українській мові, зберігати звичаї, традиції, обряди, народне мистецтво, фольклор і брати активну участь у робочих кампаніях СУРу, захищати інтереси української громади Румунії».

Жінки організації СУРу беруть участь у артистичних подіях, проводять гуманітарні акції, допомагають багатодітним сім'ям, сиротам.

Великий внесок жінки-українки мають і в освіті, головне у вивченні рідної мови, а це доказ добрих результатів на олімпіадах з української мови та літератури, на конкурсах декламування української поезії. До жіночих заходів залучається і молодь, бо вона повинна перебрати все те, що ми навчилися від наших мам і продовжувати це. Маємо плідну співпрацю з Комісією з соціальних питань і сім'ї, з якою робимо багато гуманітарних акцій».

Пані Євгенія Петрова ознайомила жінок-українок Румунії з СФУЖО. Вона сказала, що СФУЖО складається з організацій 29 країн світу, поміж якими і жіноча організація Румунії. Щоб дізнатися більше про СФУЖО, подала презентацію коротенького фільму.

Далі відбулися дискусії на основі представленого матеріалу. Учасниці зазначили, що матеріали, представлені на семінарі, є цікавими, корисними для кожного і одногolosно підкреслили необхідність та важливість таких регулярних зустрічей, оцінили ініціативу Союзу українців Румунії.

Тереза МАЛЯРЧУК-ШЕНДРОЮ

В нинішньому світі дуже рідко зустрічаємося з 50-тилітніми весільними ювілеями (золотими весіллями). І не неодмінно тому, що життя людини коротке, але тому, що до такого ювілею доходить тільки через чисту любов, через відданість і повагу подружжя. Тому такий ювілей стає головним не тільки тієї сім'ї, але і для всіх знайомих, стає прикладом молодим сім'ям.

Таку велику честь мала наша сігетська церква – відсвяткувати ювілей золотого весілля одної головної сім'ї нашої парафії: пана Дмитра і пані Юлії Маскалюк. Пан

Золоте весілля

Дмитро є перший куратор і церковник нашої парафії, а пані Юлія є головним членом нашого церковного хору «Благовісник». Після їх переселення до Сігету, вони були завжди присутні у нашій церкві і брали активну участь не тільки в богослужінні, але також і в адміністративному житті парафії. Вони вселили своїм дітям пошану до рідної української мови і до прадідівської віри. Можливо, тому-то Господь їх благословив прекрасним сімейним життям.

Тому в службі благословіння подружжя з нагоди 50-ліття їхнього шлюбу священники молили Господа за них слідуючими словами: «Благослови ж і рабів Твоїх цих, що з волі Твоєї шлюбом з'єдналися і що тепер Тобі подяку приносять за всі добродійства, які вони мали від Тебе у своєму подруж-

ньому житті; благослови ж подальші дороги їхнього життя і примнож його добром». На цьому головному богослужінні були присутні і хористи наші, які прикрасили своїми голосами це ювілейне богослужіння, яке відбулося в нашій церкві 8-го серпня.

Бажаємо сім'ї Дмитра і Юлії Маскалюк міцного здоров'я! На многая і благая літ!

Отець Маріус М. ЛАУРУК

Фото автора

20 років тому

Повертаюся 30 років назад, а саме до 1991, коли я виграв після конкурсу посаду «міністра культури», а саме став «директором» дому культури у громаді Дарманешти, що на Сучавщині.

Маючи на увазі, що це сталося 30 років тому, нормально було би подати коротеньку історію. Та коли напишу історію фестивалів «Співжиття», тоді буде обширніше.

Ставши «міністром культури» я негайно зв'язався з викладачем музики Дмитром Шведуняком. Після довгих переговорів вирішили створити ансамбль «Барвінок». Члени «Барвінку» були хлопці, які грали на різних інструментах, та солістки.

Виступав ансамбль «Барвінок» 20 років на різних сценах у Сучавському повіті, у Ботошанському повіті, у Бухаресті, а кілька разів навіть у Чернівцях.

На жаль, останній раз «Барвінок» виступав у Чернівцях 24 серпня 2001 року.

Тоді «Барвінок» був запрошений на 11-ий міжнародний фольклорний фестиваль «Весела Буковина» з нагоди 10 років Незалежності України.

Я дуже добре пам'ятаю, що коли ансамбль «Барвінок» заграє «Ой у лузі червона калина», то глядачі залишили навіть військову фанфару та аплодували наших.

Ось імена членів «Барвінку», які виступали у Чернівцях: Дмитро Робчук, Петро Зелезняк, Юрій Курилець, Дан Пітік, Михайло Маковейчук, Лоредана Процюк, Іван Калинюк, Іван Опарюк, Дмитро Шведуняк та Каталін Робчук (дивись фотографію).

Після цієї дати «Барвінок» виступав тільки у Сучавщині. На жаль!

У 2011 року «Барвінок» виступав у місті Серет з нагоди фестивалю «Дні міста

Серет», це була, так би сказати, «лебедина пісня».

Починаючи з цієї дати, стало тихо. Чому? Я вийшов на пенсію, «міністерство культури» було «закрито».

Микола КУРИЛЮК

фото автора

165 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ФРАНКА

У суботу, 14 серпня, комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії організував вшанувальний захід, присвячений 165-ій річниці народження українського письменника Івана Франка.

На відкритті заходу голова Бухарестської філії Союзу українців Румунії Михайло Трайста передав привітання від голови СУР, депутата Миколи Мирослава Петрецького та розповів про життя і творчість Івана Франка.

Про життя Івана Франка говорив і редактор літературного журналу «Українські відлуння», письменник Корнелій Ірод, який переклав на румунську мову Франкові твори «Коли ще звірі говорили» та «Лис Микита».

У другій частині заходу Сара Дяк декламувала кілька Франкових віршів українською та румунською мо-

вами, актор Штефан Апостол прочитав оповідання «Добрий заробок», у перекладі Корнелія Ірода, а також гурт «Зоря» виступив з низкою українських пісень.

Степан ТРАЙСТА

фото автора

КНИГА ЯК ПОРЯТУНОК

На обгоні машину повело і кинуло на узбіччя, в рів. І все. Темрява і мертвий спокій. Перелом хребта. Одна операція, друга. Кістки скріпили пластинами, забрали осколки. Повна нерухомість. Тижні, місяці, рік. «Треба спробувати встати» – невпевнено радив лікар. Я не розумів, до кого він це говорить. А вона розуміла:

Вставай, прошу тебе. Підводься.

– Як? Навіщо? Куди?

Таки вона мене підняла. Я сів, звівши кволі ноги.

– Ставай на підлогу.

– Боюся.

Принесла звідкись книжки, їх ніколи не було в нашому домі. Одну, другу, третю – як сходинки. І я, тримаючись за неї, зішов зі свого ложа, яко воскреслий Лазар.

Спочатку сходив тими книжками вниз, потім піднімався ними. А потім, коли вже були непотрібні як опора, брав їх у ліжко і розгортав. Одним словом, ходити і читати я вчився водночас...

Раніше «про всяк випадок» возив у машині пляшку.

Тепер збоку в пеналі – книжка!...

(Мирослав Дочинець – «Єдин», 2019)

Десять нестандартних висновків:

1. Прочитати книжку означає пізнати світ, випити пляшку означає забути й за себе.

2. Читання книжки веде людину до вершин незабуття, пляшка штовхає в порожнечу забуття.

3. Краще п'яніти від читання, аніж від пляшки.

4. Швидкість читання виправляє хребет, швидкість за рулем під впливом пляшки калічить його.

5. Мудрість протилежностей: Гальмування читання – це звуження горизонту, гальмування пляшки – розширення його.

6. Подарувати книжку – це поставити сходинку вгору, подарувати пляшку...

7. Книжка виліковує і дух, і тіло – пляшка захворює і одне, і друге.

8. Книжка допомагає отримати права на водія, пляшка – позбавитись.

9. Хто-то (знаймо хто) сказав: читайте, читайте, читайте, а хтось підшптує: пийте, пийте, пийте...

10. Ось і загадка: Що було перше, книжка чи пляшка?!... (Ждемо відгуків!)

Замітки: Сила вибору – це найцінніший подарунок Всевишнього людині!

Сила книжки – це найцінніший подарунок людини Всевишньому!

Євсебій ФРАСИНЮК

З науки Ап. Павла про воскресіння

З багатьох послань Ап. Павла знаємо, що майже не було жодної Церкви, яку він заснував через сою проповідь, щоб не мала ніяких проблем. Узагалі ці проблеми появлялися голов-но через різні єресі, які проповідувалися, але і через те, що багато людей переходили до цієї нової віри, залишаючи ідо-лопоклонство, не будши дійсно переконані або ознайомлені з науками християнства.

Тому Апостол мусив часто писати послання, в яких пробу-вав пояснювати проблеми, пов'язані з непорозумінням віри, або нагадувати головні науки віри тим, які віддалялися від неї своєю поведінкою. Так і в 15-му розділі Першого Послання до Коринтян Ап. нагадує головну науку про воскресіння Гос-поднє, науку яку, здається, деякі коринтяни вже втрачали.

Воскресіння є, як пише Апостол, основою віри, бо без вос-кресіння не може бути християнської віри, воно ж бо є силою нашої віри, воно нам допомагає вірувати: «Бо як мертві не воскресають, то й Христос не воскрес! Коли ж бо Христос не воскрес, тоді віра ваша даремна» (15,16-17). Без переконання, що Христос воскрес наша віра не є релігією, не пов'язує нас з Богом, стає марновірством, бо ми не маємо так ніякої надії на вічне життя, а смерть стає для нас кінцем всього. І тоді про-симо від Бога всього для земного життя, не перетворюємо його за науками віри: «Коли ми надіємося на Христа тільки в

Герберт Шмальц, Воскресіння. Ранок

цьому житті, то ми найнещасніші від усіх людей!» (15,19). Тільки по-дивімся що проси-мо в наших що-денних молитвах і будемо знати, які вірники ми є: чи просимо всякого тільки для нашого земного життя, чи шукаємо і допомо-ги в перетворенні

нашої душі для вічності?

Якби цього непорозуміння не було б у Коринті, Ап. Павло не написав би свої науки про те, як станеться воскресіння, науки, яких він представляє далі детально. Він каже, що так як всі вмираємо через гріх Адама, так і всі воскреснемо через воскресіння Христове. І тим, яких цікавило точно як то станеться, він дав приклад зерна: «коли сієш, то сієш не тіло майбутнє, але голе зерно» (15,37) – «сіється тіло зви-чайне – встає тіло духовне» (15,44). Але одні ставили слі-дуюче питання: «Коли прийде кінець світа, що станеться із живими? Що станеться із їхніми тілами?». – «Не всі ми заснемо, та всі перемінимось – раптом, як оком змигнути, при останній сурмі: бо засурмить вона – і мертві воскрес-нуть, а ми перемінимось!» (15,51-52).

Через всі ці ідеї Ап. Павло робить одне зауваження тим коринтянам, які не вірували у воскресіння: «яка мені ко-ристь, коли мертві не воскресають? Будемо їсти та пити, бо ми завтра вмеремо» (15,32). Без надії на вічність залиша-ється людині тільки нинішня днина, і людина зачіплюється до неї, не знаючи як робити, щоб її найбільше відчувати – і це робиться голов-но через їжу і пиття, як і тепер 2000 років, так і нині. Тому Апостол каже їм, щоб не залишили віру, яку дістали, переконані різними фальшивими приятелями, бо «товариство лихе знищує добрі звичаї» (15,33).

І ми можемо охороняти свою віру тільки як вона зростає, і зростати може через наше старання доказувати її в наших ділах, в наших стараннях мати всі науки віри ясні у думці, бо коли тільки одна є непояснена, тоді та сама не дає нам поліпшити наше духовне життя, і наша віра може втрати-ти сенс. «Отож, будьте міцні, непохитні, збагачайтеся зав-жди в Господньому ділі, знаючи що ваша праця не марнота в Господі!» (15,58).

Отець Маріус М. ЛАУРУК

Іван ФРАНКО

Грицева шкільна наука

*Був Гриць премудрий родом з Коломиї,
Вчився барз добре на філософії.*
Стара співанка

Гуси зовсім нічого не знали про се. Ще того самого поранку, коли батько мав гадку відвести Гриця до школи, не знали гуси про сей намір. Тим менше знав про нього сам Гриць. Він, як звичайно, встав рано, поснідав, поплакав трохи, почухався, взяв прут і, підскакуючи, погнав гуси з обори на пасовисько. Старий білий гусак, як звичайно, наставив до нього свою невеличку голову з червоними очима і червоним широким дзьобом, засичав різко, а відтак, таракаючи про щось нецікаве з гусками, пішов передом. Стара грива (Гривни – сіро-жовтий, чорно-жовотий.) гуска, як звичайно, не хотіла йти в ряді, але попленталася поза містком і зайшла в ровок, за що Гриць швякнув її прутом і назвав «луп'ярем», – так він мав звичай називати все, що не піддавалося його високій власті на пасовиську. Очевидна річ зати, що ані білий гусак, ані грива гуска, ані взагалі ніхто з цілої череди – як їх було двадцятро й п'ятро – так ані одно не знало про близьке перенесення їх володаря та воєводи на інше, далеко не так почесне становище.

Грицева шкільна наука. Оповідання Івана Франка

Тож коли нагло і несподівано надійшла нова вість, себто коли сам батько, йдучи з поля, закликав Гриця додому і там віддав його в руки матері, щоб його вмила, вичесала і вбрала, як бог приказав, і коли потім батько взяв його з собою і, не кажучи ні слова, попровадив трепечучого вниз вигоном, і коли гуси побачили свого недавнього поводитора зовсім у зміненим виді, у нових чобітках, у новім повстянім капелюшку і червоним ремнем підперезаного, піднявся між ними наглий і дуже голосний окрик зачудування. Білий гусак підбіг близько до Гриця з витягнутою головою, немов хотів йому добре придивитися; грива гуска також простягнула

голову і довгий час не могла й слова вимовити з наглого зворушення, аж вкінці швидко вицокотіла: де-де-де-де?

– Дулна гуска – відмовив гордо Гриць і відвернувся, немов хотів сказати: “Еге, чекай лише, не в такі я тепер пани вскочив, щоб іще став відповідати тобі на твоє гусяче питання. А втім, може, й тому не відповів, що сам не знав.

Пішли горі селом. Батько нічого, і Гриць нічого. Аж прийшли перед просторий старий

будинок під соломою, з комином наверху. До того будинку йшло багато хлопців таких як Гриць або й більших. Поза будинком по горді ходив пан у камізельці.

– Грицю! – сказав батько.

– Га! – сказав Гриць.

– Видиш оту хату?

– Видзу.

– Пам'ятай собі, се школа.

– Ба, – сказав Гриць.

– Сюди будеш ходити вчитися.

– Ба, – сказав Гриць.

Грицева шкільна наука. Іван Франко

– Справуйся добре, не пустуй, пана професора (Професором у галицьких школах називали вчителя.) слухай. Я йду, аби тебе записав.

– Ба, – сказав Гриць, майже нічого не тямлячи, що говорив батько.

– А ти йди а отсими хлопчиками. Візьміть його хлопчики, з собою!

– Ходи! – сказали хлопчики і взяли Гриця з собою, а тим часом батько пішов у огорог поговорити з професором.

II

Увійшли до сіней, у яких було зовсім темно і страшно воняло торішньою гнилою капустою.

– Видиш, там? – сказав до Гриця один хлопчик, показуючи в темний кут.

– Видзу, – сказав, тремтячи, Гриць, хоч зовсім нічого не видів.

– Там яма, – сказав хлопчик.

– Яма! – повторив Гриць.

– Як будеш зле справуватися, то професор всадить тебе в оту яму і будеш мусів сидіти цілу ніч.

– Я не хочу! – скрикнув Гриць.

Тим часом другий хлопчик шепнув щось до першого хлопчика, оба засміялися, а потім перший, налапавши шкільні двері, сказав до Гриця:

– Застукай до дверей! Борзо * (* Борзо – швидко.)!

– Насцо? – спитав Гриць.

– Треба! Тут так годиться, як хто перший раз приходить.

У школі був гомін, мов в улію, – але коли Гриць застукав кулаками до дверей, зробилося тихо. Хлопчики звільна створили двері і втрутили Гриця досередини. В тій хвилі залупкали добрі березові різки по його плечах. Гриць дуже перепудився * (*Перепудитися – злякатися.) і заверещав.

– Цить, дурню! – кричали на нього сміхованці-хлопці, що, почувши стук, засіли були за дверми і зробили Грицеві таку несподіванку.

– Ой-ой-ой-ой! – верещав Гриць. Хлопці злякалися, щоб не почув професор, і почали Гриця зацитькувати.

– Цить, дурню, то так годиться! Хто до дверей стукає, того треба по плечах постука-ти. Ти того не знав?

– Не-е-е зна-а-в! – відхлипнув Гриць.

– Чому не знав?

– Бо я-а пе-е-лсий ла-а-з у сколі.

– Перший раз! а! – скрикнули хлопці, мов здивовані тим, як можна перший раз бути в школі.

– О, то треба тебе погостити! – сказав один, поскочив до таблиці, взяв зі скриночки добрий кусник крейди і подав Грицеві.

– На, дурню, їж, а борзо!

Всі мовчали і в ожиданці гляділи на Гриця, що обертав у руках крейду, а далі поволеньки вложив її в рот.

(далі буде)

ЛОГІЧНІ ЗАДАЧІ

Уяви, що ти капітан корабля. На кораблі 25 матросів, кожному з них по 25 років. Курс на Одесу. Швидкість корабля – 45 кілометрів на годину. Відстань до порту призначення – 200 кілометрів. Скільки років капітану?

(Стілїа ж, ж, скіліа тобі)

Яке число має таку ж кількість літер при написанні, скільки й означає?

(Тлї)

П'ять картоплин у каструлі зварилися за 20 хвилин. За скільки зварилася одна картоплина?

(Тєж за 20 хє)

У трьох лікарів був брат Сашко, а в Сашка братів не було. Чи може таке бути?

(Лїкарїа пїлїд пївїаїлї)

Яка річка?

Яку річку давні греки називали «Борисфен», римляни – «Данапріс», а турки – «Узу»?

(Дїлїлїлї)

Володя, Сашко, Ігор, Сергійко рибалили. Усі разом вони зловили 40 карасів. Володя спіймав на 4 рибки більше за Сашка, Сашко – на 4 більше за Ігоря, а Ігор – на 4 більше за Сергійка.

Скільки ж карасів спіймав кожний з хлопчиків?

(Сергїїко – 4, Ігор – 8, Сашко – 12, Володя – 16)

В якому числі стільки ж цифр, як і букв?

(Сто)

Почався новий 2021-2022 навчальний рік

Євро минули літні канікули. Відпочили та готові до подолання нових вершин, тисячі школярів знову повернулися за шкільні парти та розпочали новий навчальний рік.

13 вересня в усіх школах панувала святкова атмосфера. Уперше для першокласників пролунав шкільний дзвоник як символ нових стремлень і почуттів, ідей і

творчого пошуку, перспектив і можливостей.

Це особлива подія у житті кожного учня, чудовий і надзвичайно цікавий час, з якого розпочинається світла дорога до знань і успіхів.

Саме це день, коли з особливою теплою згадуються вчителі й викладачі, їх неоціненна робота розуму й серця. Від їх

зусиль залежить успіх розпочатих перетворень у сфері освіти і науки.

Щиро дякуємо вам, дорогі наші вчителі! Бажаємо, щоб позитив цього Дня був присутнім продовж усього навчального року, а школа стала другою рідною домівкою для всіх вас.

Девіз сучасного дитинства не відкладай життя на завтра, твори, учись, перемагай сьогодні.

Редакція часопису
«УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК»

ЛІТНІЙ ТАБІР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ З ВСІЄЇ РУМУНІЇ

У період 9-15 серпня в Бухаресті СУР організував літній табір для українських дітей зі всієї Румунії, які вивчають українську мову.

300 дітей та 30 вчителів з повітів Арад, Ботошани, Караш Северін, Марамуреш, Сату Марє, Сучава, Тіміш і Тулча, які вивчають українську мову, взяли участь у безкоштовному літньому таборі, організованому Комісією молоді та спорту Союзу українців Румунії.

Діти провели два незабутні дні у столиці, де відвідали Палац Парламенту, зоопарк, мали можливість відкрити для себе світ техніки, шля-

хом практичних занять у Будинку експериментів, прогулятися парками ім. Кароля I та Короля Міхая I, та здійснити прогулянку на катері по озеру Герестреу.

Успішне проведення літнього табору було б неможливе без допомоги восьми волонтерів: Чіпріана Лушкана, Влада Лушкана, Алекса Мочернака, Фабіана Поповича, Крістіана Семнюка з Марамурешу, Олівіана Клемпушака з Тімішу, Сільвіу Шейка з Карашсеверіна та Деніси Козачук з Сучави.

Куток гумориста

ПРИЙШЛА З АНГЛІЇ КАТЮША

– Бачу, що прийшла додому,
Як там проживаєш?
Думаю, що й дітей гарних
В хаті своїй маєш?

– Шестеро, моя подружко,
Всі, як квіти в гаю,
Би ти бачила, як щиро
Я їх доглядаю...

– Хотіла би дуже знати
Чому так багато,
Щоб вони все в хаті мали,
Старається й тато?

– Біля них живу так мило,
Як бжілка на квітці,
Народила шість, Доріно,
На чудо сусідці.

В неї чоловік багатий,
Їх всі поважають.
В них ліси є, вілли, євро,
А дітей не мають.

А я, жінка небагата,
Їх аж шість придбала,
Хотяй свого чоловіка
Ніколи не мала.

СТАЛОСЯ У ТРОЛЕЙБУСІ

– Будь уважний де ступаєш,
Знервував мене, їй богу,
Чом ти саме тут, лайдаку,
Став, як бик, на мою ногу?

– Навіщо ти знервувалась,
Нерви зовсім не дівочі,
Став на ногу, бо кохання
Засліпило мені очі.

ДІЙШОВ

Дійшов й я до розставання,
Жінка каже – до отут!
Чула, як нашій розлуці
Заспівав п'ять раз когут.

У ВІДДІЛКУ ПОЛІЦІЇ

Хочу вам подати скаргу,
Пережив настрашку:
Кум розбив на чолі моїм
Самогонки пляшку.

Чола зовсім не жалію,
Воно не з картонки.
Жалко мені дуже-дуже,
Лише самогонки.

ЩО П'ЄШ?

– Кулику, що п'єш ізрання,
Пиво, водку чи вино?
Ми вже рік не зустрічались,
Рік нас в корчмі не було.

– Слухай, мій хороший друже,
Що п'ю кажеш? Що кортить?
Це залежить все від того,
Хто частує і платить...

ХОЧЕ САМА ГОРЛАТИ

– Ми вже здавна не стрічались,
Здається ще із весни,
Чув, що дуже любиш жінку,
Так, як ведмідь кавуни.

Все село про це говорить,
Каже – любить, як ніхто,
Навіть мис їй він ноги,
Руки, плечі і чоло?

– Люблю її дуже, дуже
За те, що вона завжди,
Каже, де б я не був з нею:
– Сядь й словечка не скажи.

А як хочеш щось сказати,
Заткай рот свій кулаком
Й держи його там дотоді,
Коли скажу «Гай пайдьом»...

За це люблю її дуже,
Як пастушок овечки,
Має слово лиш для мене,
А це слово – замовчи!

ПОВІДОМЛЕННЯ!

Повідомляємо наших читачів,
кореспондентів, співробітників
про нову адресу по інтернету
нашої редакції, починаючи з
1 жовтня 2021 року:

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@uur.ro

І я словом цим радію,
Радію кожного дня,
Бо де йде, хоче горлати
Не зі мною, а сама.

ЧОМУ

– Чом ти, Дуцю, зажурився,
Думаєш, гадаєш.
Що ти там у своїм серці
Від усіх ховаєш?

– Думаю, чом в мусульманів
Мольба навколінці,
Чоловіки можуть мати
І чотири жінці?

А в нас... прости дурних, боже,
Бо вони не твої,
Закони кажуть триматись
Все життя одної.

ВНУЧКА ДО БАБУСИ

– Поясни мені, бабусю,
Мене це якось болить,
Чому дід мій дороженький
Вже чотири дні мовчить?

– Воду хочуть зупинити,
Дід такого не чекав,
Тому він і не говорить,
Бо у рот води набрав.

Михайло ВОЛОЩУК

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ
Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223-1614